

Városi Eső

VÁROSI TÖRTÉNETEK

LIFE
Városi Eső
A VÁROSI ESŐ ARANYAT ÉR.

Az Európai Unió
társfinanszírozásával

Városi Eső

VÁROSI TÖRTÉNETEK

Városi Eső VÁROSI TÖRTÉNETEK

**Az Európai Unió
társfinanszírozásával**

Kiadja | Budapest Főváros XII. ker. Hegyvidéki Önkormányzat
Grafika és szerkesztés | Climate Smart Elephant ügynökség
2025. Budapest

A LIFE program keretében megvalósuló Városi Eső projekt „Városi Eső, városi történetek” című novellapályázatára 2025 nyarán 165 pályamű érkezett. A kötetben olvasható műveket egy háromtagú zsűri választotta ki és díjazta.

A zsűri elnöke Lackfi János volt (József Attila- és Prima Primissima díjas író, költő), a tagok Posta Marianna, Véssey Miklós és Ijjas Tamás, mindhárman elismert írók és költők.

A pályázati feltétel szerint minden novellában szerepelnie kellett Budapestnek, valamint a Városi Eső projekt által bemutatott négyféle esővízkezelési megoldás egyikének. Ez az olvasót is játékra hívja: vajon megtalálja mindegyik műben ezeket az elemeket?

Ha részletesebben is megismerné az esővízkezelés lehetőségeit, látogasson el a projekt honlapjára:

<https://varosieso.hu/legyel-te-is-esomento>

Lackfi János

ELŐSZÓ

Az esővíz folyamatosan változtatja alakját, ha próbálsz elcsípni, már tovább is illant. Hihetetlen ereje gátakat törhet át, házakat sodorhat el, de lehet, hogy cseppkövet csipkéz őrült türelemmel millió évekig a föld alatt, elárasztja az ürgelyukakat, száműzi a földből a gilisztákat, a fűből a csigákat, vagy csak finoman beleszítál az arcunkba, kósza cseppeket hint a szélvédőnkre. Letöröljük és megynk is tovább.

Nemcsak mezőgazdasági, hanem irodalmi szempontból is rettenően termékeny, hiszen hogyha a habkönnyű lektőrnél szeretnénk mélyebbre fúrni vagy magasabbra emelkedni, ha valami sűrűbb, tömnyebb, művészibb szöveget kívánunk létrehozni, akkor az atmoszférateremtéshez kiválóan alkalmas eszköz egyebek közt az eső is.

Valaki épp elhunyt édesapja hagyatékát rendezgeti, és a házat bezárva, az összetorlódó emlékek

kavargó káoszával fejében hazafelé indul, hopp, jéghidegen a nyakába csurranhat egy kövér esőcsepp, előjele az érkező zuhénak.

Valaki terepfutóversenyre edz, és ezernyi nehézséget legyőzve, vérhólyagoktól sajgó lábbal, izzó fejjel, kiszakadó tetővel felér egy hegycsúcsra, majd ott elterül, mire a semmiből előbukkanó felhőkből euforikus nyári zápor permetez rá.

Valaki gondoktól emésztve meglátja az odakinn beboruló égboltot, gatyára vetkőzik, és kimegy táncolni a zuhogásba, lemosatva testéről minden rátapadó kimerültséget.

Valaki a vadonatúj és méregdrága ünneplő ruháját esernyővel óvja egy esküvőre igyekezve, félősen tipeg az utcán, nehogy harisnyájára verődjön a sár, és mikor megkönnyebbülten összecsucskja az ernyőt, egy teherautó hajt el mellette, rázúdítva egy hatalmas pocsolja minden víztartalmát.

A sort a végtelenségig folytathatnánk, de alighanem már így is nyilvánvaló, hogy nincs két ugyanolyan eső, és nincs két ugyanolyan jelentésörvény. Egyazon eső sem cseppenhet kétszer ugyanolyan sorsra ugyanabban a dramaturgiai pillanatban.

Ráadásul az esőről sosem tudni, honnan jön és hová megy. Talán egy több ezer méter mély víznyelő szippantotta magába több millió éve, hogy onnan törjön fel forrásként, és kikössön egy ásványvizes palackban. Akad benne húsz molekula a Macchu Pichu ormán tanyázó felhőből. Harminc a Niagarából. Tizenhét és fél a Tanganyika-tó feletti párából. Kétszáz az Antarktisz olvadó jégéből. Hatvanhat a Golf-áramlatból. Kicsiben a tágas világ!

Ötvenkét molekula egy miniszter veséjén haladt át, harminchét egy csavargóén. Három részecskét az ősember izzadt ki egy mamuttal viaskodva. Azóta utazik felhőkön, pocsolyákon, gleccsereken, cseppkőbarlangokon, forrásokon, zuhatakokon, záporokon, ködökön át. És akkor még nem is ugrottunk fejest az anyag pingponglabdászerű atomjai, a protonok, neutronok, kvarkok és gluonok bolygórendszerei közé, a parányiség mélyére, a szubatomi valóságba. Vegytiszta fikció, nem?

A kötet alkotói számtalan módon járkák körbe ezt a természeti jelenséget, és jól teszik, hiszen a lehetőségek kimeríthetetlenek!

Lackfi János
Prima Primissima-díjas költő, író

GYŰJTŚÜK AZ ESŐVIZET!

DE MIÉRT ÉS HOGYAN?

MIÉRT GYŰJTŚÜK AZ ESŐVIZET?

1. Az összegyűjtött esővíz kiválóan alkalmas locsolásra, így szárazabb időszakban nem az ivóvizet locsoljuk el, és még pénzt is spórolunk.
2. Ha gyűjtjük az esővizet, azzal tehermentesítjük a környezetünket: ha sokan használnak esővízgyűjtőt, azzal számottevően lassíthatjuk a hirtelen lezúduló csapadék lefolyását, így a városainkat kisebb eséllyel árasztja el a víz.
3. Törvényi kötelességünk a saját telkünkön visszatartani a lehulló csapadékot, közterületre kivezetni nem megengedett. Jó megoldás erre az esővíz gyűjtése.

HOGYAN FÜGG ÖSSZE A KLÍMAVÁLTOZÁS ÉS AZ ESŐVÍZGYŰJTÉS?

A klímaváltozás miatt sajnos egyre szélsőségebbé időjárásra számíthatunk télen és nyáron egyaránt. Nyáron várhatóan egyre gyakrabban fordul elő mind az aszály, mind a villámárvíz.

A csapadék egyre kevésbé egyenletesen érkezik, ehelyett arra számíthatunk, hogy hosszán tartó száraz időszakok után rövid időn belül zúdul le hatalmas mennyiségben, elöntve akár teljes városrészeket. Egyéni és városi szinten is alkalmazkodnunk kell a megváltozott helyzethez, ezért jött létre a LIFE Városi Eső projekt, amely a XII. kerületi Hegyvidéki Önkormányzat, a VII. kerületi Erzsébetvárosi Önkormányzat, XVIII. Kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata és a Fővárosi Önkormányzat partner-

Azt mondja, kimegy a Szigetre, az anyjával már megbeszélte, úgyhogy nem kell az engedélyem, közben mégis kérlelőn néz rám, és mond még valamit, de azt már nem hallok, nem hallok semmit, mert zuhogni kezd az eső a fejemben, hangosan kopognak a cseppek a sátor falán, csak néha vesszük ki belőle a Losing my religion egy-egy foszlányát, azóta se vallottam be senkinek, hogy kinn voltam a koncert alatt, de nem néztem meg.

bárhova, de nem tudok, a lábaim napról napra egyre hidegebbek, zavarja őt is, végül már hozzáérni se merek.

Van pénzed, kérdezi a lányom csak úgy, mellékesen, észre se vettem, hogy már a Fodor és a Pagony utca sarkánál járunk, hogy lehet, hogy már a Szigetre megy, mikor nemrég még itt hintáztattam a játszótéren, persze ezt hangosan nem mondom ki, inkább bólintok, és a pénztárcámba nyúlok, tessék,

Bak Zsófia

ZUHOGÁS

Sosem találkoztam még ennyire hideg lábú férfival, mondja a lány, és felnevet, aztán kikászálódunk, felhúzzuk a szétázott tornacipőnket, és átkisérem a Toi Toi-okhoz a sártergelen, kosz van és boldogság, kár, hogy utána kitisztul minden, közös gyerek, közös felelősség, mondja az albérlet előszobájában, aztán bevásárlólistát nyom a kezembe, és én mennék is szívesen, mennék már

itt egy húszezres, ő elmosolyodik, a pénz a zsebébe gyömöszöli, és gyorsan témát vált, valami esőkert-ről magyaráz meg a klímaváltozásról, hogy néha túl sok a csapadék, néha meg túl kevés, és össze kell gyűjteni, nagymamám hordói jutnak eszembe, amiből a palántákat öntözte, egyszer egyedül engedtem ki a lányomat az udvarra, hogy a hercegnős gumicsizmáját igazi pocsolóházban is

kipróbálhassa, és az egyik hordót valahogy felborította, senki sem értette, hogy történhetett, ekkora erő nem lehet egy gyerekben, az anyja, mikor megtudta, megfenyegetett, hogy a következő láthatásra nem hozza el, aztán persze mégis elhozta, csak a gumicsizmát nem adta vele, rossz időben ne vidd ki, parancsolt rám, és én engedelmeskedtem.

Barátokkal mész, kérdezem, ő a szemét forgatja és fújtat egyet, ugye anyáddal mindent megbeszéltek, erőlködöm tovább, de már rögtön

azután megbánom, hogy kiejtettem, na, szóval hogy is mondtad, lezúdul az eső, és itt majd összegyűlik, hogy ne mossa le a hegyet, jó lesz a növényeknek, jó lesz mindenkinek, veled is jó volt apa, mondja, és puszt dob a levegőbe, aztán elszalad a parkoló felé, szőke srác int egy ütött-kopott BMW-ből, nem tudom, hogy nekem szól-e, de visszaintek, próbálom nem bámulni őket, az esőkertre gondolkodok inkább, aztán meg az elfolyt évekre, de jó lett volna valahol, valahogy összegyűjteni őket.

Kemenczky-Majer Amanda

KÉK MEDREK

Holnapra, húzta fel a szemöldökét. Mellette, a frissen fellógatott csillár alatt hódvarként magasodott az egymásra halmozott bútorok és kartondobozok tömege. Két fiatal élet hordaléka. Igen, holnapra hívtam a munkásokat, felelte a fiú, mivel azt mondtad, anyádék csak holnapután jönnek. Tett egy lépést a lány felé, de az összefonta a karjait maga előtt. A köztünk felhúzott festőkelléktől úgysí bevehetetlen, gondolta a fiú, de nem adta fel. Elfelejtettél szólni, hogy korábban érkeznek, tette hozzá békülékenyen, de a lány mellkasa már hullámokat vetett. Egyébként ezek olcsóbban vállalták, valakinek erre is figyelnie kell, csattant fel. Mert én nem figyelek, ezt akarod mondani? A lányból ömlött a szó, sebesen hömpölygött

az áradat a fiú felé. Aztán elnémult és hátat fordított. A főváros morajlása áthullámozott köztük és lehuppan a megöröklött kanapéra. Vajon túléli a hódvár, ha megered a patak, ráncolta homlokát a lány, ha napokig csak dől az eső? Vagy van, ami ellenáll az áradásnak? Mennyire egyszerű lenne azonnal itt hagyni Budapestet és mindent, visszaülni az otthoni patak partjára, nézni az épülő hódvárat, a part menti virágokat. Csakhogy a patak is csak előre folyhat. Akkor most, nézett vissza a fiú szemébe. Akkor tiéd az ecset, enyém a henger, nyúlt át a másik a láthatatlan gáton és csendben kiosztotta az eszközöket.

Hangtalanul kerülgették a szoba közepét és egymást. Néha megállt a villamos odalent, valaki ki- vagy be-

szállt, és már ment is tovább. Otthon évek alatt is alig változik valami és én változni akartam, gondolta a lány. A fiú felé lesett. Az gyakorlott mozdulatokkal görgette a festékhengert, beavatta a közös lakás falait. Vajon tényleg felteszi majd azt a képet ide, amit otthonról hoztam? Közben sebesen járt a keze, az ecset szálai csíkokat hagytak, ha nagyon elidőzött egy mozdulatban. Kint felhők vonultak át az égen, és a fény váltakozó jelenléte hol sötétebb, hol világosabb színűnek mutatta a falakat. Különös, egyszerre böktek erre a mentakékre az üzletben, jelent ez valamit?

Kint susterogva hajladoztak a társasház menti nyárfák, hangtalan hajladozott a lány és a fiú a falak közt. Festékbe mártani, felvinni egy réteget, száradni hagyni, amíg a kör be

nem zárul. A felénél járunk, kell egy kis friss levegő, sóhajtott a lány és kilépett a teraszra. Lent, a fák közt víz csillant. Jobban kihajolt. Eszébe jutott, az eladó mondta, ez egy esőkert, de akkor nem nézte meg igazán, csak a lakásban akart mielőbb szétnézni. Az árnyliliomok és páfrányok közti kavicsos részen feszes tükrű tó állt. Sekély, de mégiscsak tó, mosolyodott el. Tudod, néha nem látjuk majd a medrét, ahogy most sem, lépett mögé a fiú. Kiszámíthatatlan az időjárás, gyerekkoromban mintha minden egy láthatatlan rendet követne, de most egyszerre túl sok eső zúdul le. Átkarolta a lány derekát. Itt van ideje megállni a zavaros víztömegnek. Van ideje a homokon átszűrődve megtisztulni, és csendben virágba borítani a fűféléket.

Ha aznap reggel nem esik az eső, Nándi biciklivel megy dolgozni. A tárolóban ellenőrzi a keréknyomást, majd felül a nyeregbe. Legurul a Jurányin, a Varsányi Irén utcánál

leszáll, a kerékpárt maga mellett tolva elsétál a csomagolásmentes boltig. Doboz mindig van nála, abban szokta elhozni az ebédet a munkahelyével szemközti étteremből.

Faludi Zsolt

HA AZNAP REGGEL NEM ESİK AZ ESŐ

balra fordul. Felhajt a biciklútra, tempósan halad a Duna felé. A Kacs utcán pirosat kap. Amikor a lámpa zöldre vált, beletapos a pedálba. Enyhén balra kanyarodik, utána jobbra, így folytatja az utat a Fő utcáig. Keresztirányban az autók lépésben haladnak, alig van köztük hely. Eszébe jut a rozsliszt. Átkel az úttesten,

Ha aznap reggel nem esik az eső, a bolt előtti padhoz láncolja a biciklijét. Egy másik drótszamar is ott pihen, a gazdáját várja. A fiú bemegy a boltba, meglátja az aranyhajú lányt. A kiszolgáló éppen a rendszert magyarázza, hogy először mérje le üresen a dobozt, ragassza rá a kinyomtatott vonalkódot, csak

utána töltse tele az edényt. A lány elmélyülten figyel, Nándi végig tudja mustrálni. Tetszik neki. Aranyhaj rendel egy kapucsínót, a csészével ügyesen egyensúlyozva fellibben a galériára. Nándi az edénykébe lapátolja a rozslisztet, és kér egy pohár mangószörpöt. Felmegy az emeletre, elhelyezkedik a kanapén. Aranyhaj előtt hordozható számítógép, ujjai lágyan simogatják a billentyűket. Időnként felemeli a csészét, belekortyol a gőzölgő folyadékba. A fiú nem tudja, milyen ürüggyel szólítsa meg. Lassan elfogy a kapucsínó, a lány lehajtja a gép fedelét, becsúsztatja a hátizsákjába, és lesétál a lépcsőn. Nándi szomorúan néz utána. Megisz-sza a szörpöt, a dolgára indul.

Ha aznap reggel nem esik az eső, a lány a pad előtt áll. A hátsó gumi lapos, szög kandikál ki belőle. A fiú előveszi a defektjavító készletét, és szakszerűen megreparálja a kilyukadt belsőt. Aranyhaj bemutatkozik. Valójában Dórának hívják, egy környezetvédő szervezetnél önkéntes. Megkérdezi Nándit, nincs-e kedve a hétvégén növényeket ültetni az

új esőkertjébe. A szombat estét a fiú lakásán töltik. Egy év múlva összeházasodnak, felújítják Dóra nagymamájának Csermely úti házát. A bitumenes kátránypapír helyére napelem és zöldtető kerül. Hamarosan megszületnek a gyerekek is.

De aznap reggel zuhog az eső. Nándi fogmosás közben sürgős e-mailet kap, a váratlanul Budapestre érkező regionális igazgató tízkor mítinget tart. Megjelenés öltönyben-nyakkendőben. Nem marad más választása, autóba kell ülnie. Fél óra alatt jut el a Margit-szigeti bejáratáig. Az előtte vánszorgó kocsik még átszisszol a piroson, így némi szabad út nyílik előtte. Készsben van. Amint a lámpa zöldre vált, hatalmas gázt ad. Belehajt a zebra utáni gödörbe, amely addigra megtelik esővízzel. Dóra pont akkor száll le a villamosról, a felfröccsenő koszos lötyty betéríti, szürkésbarnára festve aranyszínű haját. Hosszasan káromkodik, a pokolba kívánja azt a barmot, aki ilyen időben is ész nélkül száguldozik.

Mondta mindig apám, amikor egy számomra is megmagyarázhatatlanul bátor pillanatban ellent merem neki mondani, aztán tettem ezt még sok-sok megmagyarázhatatlanul bátor pillanatomban, amelyet később magamban mindig ártírtam orbitálisan nagy barom pillanatra. Mert apámnak igazából nem lehetett ellentmondani.

Dajka Viktória Davida

TE CSAK AZT HISZED!

„Te csak azt hiszed!”

És csak álltam, mint akire rázúdította Isten a százmázsás esőfelhője tartalmát egy könnyed fricskamozdulattal, és bár mindig úgy gondoltam, a leforrázásnál rosszabb nem létezik, a szakadó eső mégis ezerszer mé-

lyebben hatolt a csontomig. Minden egyes „Te csak azt hiszed”-napon. Azóta utálok az esőt, és mindazt, ami vele jár. Apám persze imádta.

Halomban álltak a társasházunk falánál a kerületi esőgyűjtő hordók, mert az úgy jó, mert az úgy hasznos, és persze ez így is van rendjén, mert okos ember nem pazarol, okos ember előre gondolkodik, okos ember mindenre vigyáz, mindent óv, küzd, gyűjtöget, félretesz, még az esővizet is szárazabb időkre, de sajnos az olyan okos emberek, mint az apám, a gyereket is félreteszik. Hátha arra is vonatkozik a „majd, ha olyan idő lesz”.

„Majd, ha felnősz, megérted.”

Ezt is mindig mondta, bár ilyenkor épp némaságba burkolózva száritgattam magam és a szarrá ázott ruháimat, és eszem ágában sem volt megérteni bármit is. Főleg őt nem, a reformkori esőembert, aki a nagy fővárosi naturalizmusát félreértelmezve keverte a pofont a tanítással, az esővizet a fia vágyaival. Mert az csak sáros lehet, ha pedig sáros, akkor káros, vagy legalábbis észszerűt-

len, meg egyébként is... csak egy gyermeki blabla. Tizenévesen, huszonévesen, de harminccal is. És akkor elállt az eső.

Magam sem hittem volna, hogy az a sok hordó lesz még egyszer üres is, hogy nem röpködnek föllette a legyek, amelyek ugyanolyan megmagyarázhatatlan módon, mint amennyire én mindig is túl bátor voltam, imádták a poshadt, állott vizet. De most nem volt mit imádni. Most nem járt hozsanna a hordóknak, sem az égieknek, és nem szólt az ima apámért sem. Pedig Isten – a százmázsás esőfelhőt borogató is – látja lelkem, én akartam, hogy szóljon. Akartam, hogy jöjjön el az ő országa, az apámé, aki csak tette, amit gondolt, amint jónak gondolt, és az esővel jól is bánt.

Csak hát az nem esett mindig, a fennmaradó napos időkre meg csak én voltam kéznél:

egy vézna, nyeszlett, „majd ha felnősz”-fiú, aki csak hiszi, de nem tudja, mert soha nem tudhatja jobban, másként pedig végképp nem.

Ámen.

Marosi Anna

FELLINI

Gyerekek, hol tartunk? Esőjelet? Köszönöm, Gitta. Hol az esőgép, kérem az esőgépet! Réka, Bálint, gyertek légy szíves. Hol a smink, hol a haj? Miért kell mindenért külön szólni? Erika, mi ez a Réka fején? Laza loknikat kértem, nem szénaboglyát. Fésüld ki, kérlek, köszönöm.

Réka, ülsz a kocsiban, Bálint mellett. Arra gondolsz, hogy ez a kis könyvelő sokkal kedvesebb, mint a megkeseredett festőművész fickód. Vívódást szeretnék látni az arcodon. Nem, ne ilyen lencsibabaszemekkel nézz, mi vagy te, kisborjú? A homlokod se ráncold, ez nem egy harmadfokú egyenlet. Ne biggyeszd a szád, ez nem görög sorstragédia. Bálint, te életedben nem találkoztál még ilyen izgalmas nővel. A vágyat érzed, még nem kezdted el szorongani azon, hogy sokkal jobb csaj, mint amit megérdemelsz. Azt majd a trilógia második részében, ha kapunk rá pénzt. Hadd lássam! Nem, nem, ne úgy nézz rá, mint egy franciakrémesre!

Szóval, az autóban ültök. Elkezd esni. Réka, kipattansz a kocsiból, „Imádom az esőt!” felkiáltással. Aztán észreveszed az esőgyűjtő hordót. Odaszaladsz, belecsobbansz. Olyan kisugárzást és könnyedséget szeretnék, mint Anita Ekberg a Dolce Vitában. Értem, hogy ez Budapest és nem Róma, értem, hogy ez nem a Trevi-kút, hanem egy tizenötödik kerületi vízgyűjtő, értem, hogy április van és zuhogni fog, de ez a magyar narancs, és mi ebből facsarunk narancslevet!

Ne nyafogj. Igen, meleg a víz, de ha tökölünk, ki fog hűlni. Mi az, hogy szerinted nem férsz bele? Ne őrijs! Valaki másszon bele a hordóba, hogy a művész nő elhiggye, hogy ő is belefér! Köszönöm, Gitta. Bálint, te kiszállsz Réka után és elkezdted szavalni Shakespeare 75. szonettjét. Mi az, hogy kikerült? Kérek egy forgatókönyvet. Köszönöm, Gitta. Ki húzta ki a 75. szonettet? Ja, hogy

a producerek. Mindegy, visszateszszük, kulcsmomentum. Bálint, nézd meg a neten, kapsz tíz percet, hogy megtanuld. Amúgy is rég tudnod kellene. Alapműveltség! Ezt a filmet Cannes-ba szánjuk, nem fogok Shakespeare-en elcsúszni, és te sem fogsz elcsúszni rajta, Bálint, imádni fog a zsűri, ha a figurát és a szonettet odateszed.

Miközben szavalsz, bemászol Réka mellé. Mi az, hogy víziszonyod van? Ez egy fürdőkád! Hogyhogy félsz, hogy belefutadsz? Nincs másfél méter az egész, mi vagy te, egy macska? Persze, hogy kell, a hordó a megtisztulás szimbóluma, a film katartikus csúcsa. Tibikém,

kérek egy mennydörgést. Mi volt ez? Lepkefing? Na, azért. Kérem az angyalok kórusát! Eresszétek le őket a hordó köré. Mi az, hogy az egyik angyal lebetegedett? Megőrülök. Valaki ugorjon be a helyére! Köszönöm, Gitta, angyal vagy! Hol a smink? Fújjátok le Gittát arannyal. Az angyaloktól kérném a kánon. Közben a hordóban egymásra nézés, félszeg mosoly, aztán csók. A belefeledkezést kérem, az itt és most erejét kérem! Azt akarom, hogy a nézők ott akarjanak lenni a helyeteken, a hordóban, az esőben! Hogy a film után megváltozzon az életük! Fogdosás nem kell, ez nem pornó. Mindenki a helyére. Csapó!

Ma ültetős nap van. A gimnázium melletti térre megyünk. Mindenki kezében kis palánta neveinkkel ellátott pohárba ültetve. A biosztanárunk hozta nekünk, egy hétig az ablakpárkányon nevelgettük őket, most kikerülnek az esőkertbe.

a többiek. Én a kezét nézem. Barna, a körme alatt föld. Gyűrű van az ujján, matt, kopott. Szerintem nem is igazi. De mindig hordja.

Zsibbad a lábam, már mozdulnék, de mögém lép, nem látom, csak az árnyékát, rákúszik a karomra. A jobb

Kabai Edina

LEVENDULA

Zolibá előttünk sétál, barna kordinge a könyökénél világosra kopott. A metszőöllő az övébe akasztva, mint valami pisztoly. A kert előtt megáll, mint aki mindjárt mond valamit, de csak az eget figyeli. Én a szandálját nézem. A pánt mellett a bőre világos, a nagylábujján sárga a köröm.

Az esőkertbe belépve mind letérelünk. Zolibá lehajol, mutatja, hogy a gyökérnyakat ne temessük be, csak a gyökeret, finoman, két ujjal. Ásni kezd, olyan természetes lassúsággal, nem siet, szereti, amit csinál, majd feláll és kéri, hogy lássunk munkához. Van, aki nevet, van, aki nézi, mit csinálnak

kezemmel a palántát igazgatom, a bal mozdulatlan, nem akarom, hogy az árnyék eltűnjön róla. Hátrébb lép, vége.

A távolban megdörren az ég. Először csak morog, de aztán feltámad a szél. A tanár fölneéz, tenyerével kitakarja a napot. Az ingujja felcsúszik. A karja szőrös, van rajta egy kis anyajegy. A könyökhajlata puha, fehér. Elképzelem, hogy mindenhol ilyen puha. Fehér.

Itt a vihar, a locsolást intézik helyettetek, mondja. Nevetünk, ő is. Egy pillanatra a szemembe néz, megáll az idő, de csak az enyém,

az övé már máshol jár, mikor azt mondja, hogy szedjük össze a szerzőszámokat, és ha esni kezd, figyeljük, hogy megindul-e a víz az esőkert árkába.

Felállok, nézem, ahogy az ingujjával letörli a szemüvegét. Valaminek nekitámaszkodhatott, mert a hátán halvány, szabálytalan fekete folt van. Megfordul, úgy teszek, mintha keresnék valamit. Kikerül, rám se néz. Ahogy elhalad mellettem, megérezem a bőre illatát. Nem parfüm. Inkább fa. És menta.

Esik. A többiek visszaindulnak a suliba. Én ott maradok a kertben, nézem, ahogy a járdáról a víz egyre vastagabb csíkokban folyik be a palánták közé. Az enyém is ott van, kicsit eldőlt. Zolibá a távolabbi sarkokban matat, köveket rak a levendulatövek közé.

Minden mozdulatában van valami, ahogy a földhöz nyúl, ahogy a követ rendez, ahogy letör egy száraz ágat, megnézi, leteszi. Aztán hirtelen elindul felém. Rám néz, csak egy röpké másodperc, de mintha mondan akarna valamit. Jól dolgoztatok, teszi vállamra a kezét, ahogy mellém ér, de már megy is tovább. Elindulok utána. A derekán csillog az olló, a barna kording már majdnem feketé az esőtől, már a folt sem látszik rajta. Nadrágja zsebéből kilóg egy összegyűrt papírsebkendő. Bárcsak tudnám, náthás-e vagy allergia.

A kertkapu bezárul mögöttünk. Az ég teljesen besötétedett, az eső egyenletesen veri a betont. Belépünk az iskolába, Zolibá eltűnik a tanárban. Állok még egy ideig a folyosón. Az eső illata az orromban maradt. A levenduláé is.

Lovranits Júlia Villő

ESŐ KOBÁNYÁN

**Écskának, Hubának
és Lázár Ervin emlékének**

– Kapitány úr, süllyed a kert! – mennydörögte a reggelbe egy öblös férfihang.

– Húha, Berzsián! Még megfúlnak a koboldjaim!

Klopédia sebtében magára kapta a kanárisárga gumicsizmát, és fürdőköpenyesen, szivárványszínű esernyőjével kivi harzott az esőbe. A koboldok tánctere valóságos tengeré lett. Még a cinegék is aggódva kémleltek lefelé a cseresznyefán függő odújukból.

A koboldok nem jutottak el a fáig, olyan hirtelen szakadt le az ég. Egy természetes rozmaring ágába kapaszkodtak reményvesztetten, miközben csapkodta őket az eső. Ebben a pillanatban megjelent a teraszon egy szál gatyában Berzsián, végignézett a rommá ázott mindenségben, és elkiáltotta magát:

– Azt a fűzfán füttyülő réz...!

– Ne, csak ezt ne! – fojtotta bele a szót élete párjába Klopédia. – Még pont a rézangyalaid hiányoznak ebből a katasztrófából!

Klopédia odacuppogott a bokáig érő vízben a rozmaringbokorhoz, és a zsebébe szedegette a pórut járt, lila emberkéket.

– Mindenki megvan? Szöcske, Borzas, Füzike... – vette számba a hajtöröttket. – Hol van Zsálya? Nem láttátok, Borzas?

– Segítség! – kiabált valaki. A koboldlány egy éticsigát próbált megmenteni, miközben egy spenótszárba kapaszkodott.

– Kitartás, jövök! – kiabálta Klopédia. Odaevickélt a spenótágyás romjaihoz, és csigástul megmentette Zsályát is, majd diadalmas léptekkel visszavonult a házba.

– De jól jönne nekünk ez a sok víz úgy egy hónap múlva! – kavargatta elgondolkodva a kakaóját odabent

Klopédia. – Hanem nézzed, szívem, itt azt írja a kerületi újság, hogy Kőbányán esőkertekre lehet pályázni! – Nincs már így is éppen elég eső abban a kertben? – csodálkozott a költő.

– Az esőkert egy olyan kis sarok a kertben, ami elnyeli a vizet, speciális talaj és növények segítségével! Épp megfelelő helye is lenne ott... a tulipánok helyén!

– Pont a tulipánok helyén?! – jajdult fel Berzsián. – Mivel kínáljuk meg Dideki kutyáját, ha erre járnak? Büdöskével talán?!

– Semmi baja nem lesz a tulipánjaidnak, úgyis át kell ültetni őket néha, áttesszük őket oda, a kerítés mellé. Egy hét múlva jöttek is a kertészek. Ástak, talajt cseréltek, ültettek. A koboldok kíváncsian bámulták őket a rozmaringbokor ágai közül.

– Ezekért a nyamvadt gazokért la-koltattuk ki a tulipánokat?! – nézett végig a kész művön csalódottan Berzsián.

– Ezekért, csak várd meg az esőt! – nyugtatta magabiztosan Klopédia.

Az esőre pedig nem sokat kellett várni. Hamarosan újra szürke fellegek tornyosultak Kőbánya felett. Órákon át ömlött a víz. De az esőkert vitézül nyelte, nem öntötte el többé a táncteret.

– Juhú! – örültek a koboldok.

Hanem akkor még jobban örültek, amikor eljött az augusztus, és amikor mindenhol porzottak a kertek a szárazságtól, itt mégis kellemes, üde zöld volt minden és friss, nedves maradt a levegő.

– Boszorkány a feleséged, Berzsián!

– mondta irigykedve egy szárazságtól tikkadt szomszéd.

– Boszorkány ám, de jóféle! – válaszolta vidoran a költő, és el is indult verset írni a szerelemről, meg a jóféle boszorkányról.

Odakint esett. Az ötéves Emília nekinyomta az orrát az ablaknak, és arra gondolt, hogy ez nem is baj, legalább felveheti az új, virágmintás gumicsizmáját. Hétvége volt, és a szülei megígérték neki, hogy elmennek a Feneketlen-tóhoz, ami a kislány egyik kedvenc helye volt. Csakhogy reggeli után anya közölte Emíliával, hogy ez ma sajnos elmarad. – Értsd meg, kicsim, esőben nem jó program a séta... de bepótoljuk, ígérem. Cserébe délután elmehetünk a pláza játszótérjébe, mit szólsz? Emília felsóhajtott. Nem a játszótérbe vágyott, hanem a tóhoz, hogy megnézzék a békákat. Mert lehet, hogy a felnőttek nem szeretnek az esőben kint lenni, de ő igen! Legalább az udvarra kimegy, ha már a tóhoz nem lehet... Befejezte a reg-

gelit, belebújt a gumicsizmába és az esőkabátba, majd megállt anyja előtt. – Így már kimehetek egy kicsit játszani? – kérdezte, reménykedő pillantást vetve anyára a rózsaszín kapucni alól. Édesanyja megadóan válaszolt:

– Rendben, fél órát játszhatsz kint. Emília fülig érő szájjal szaladt az ajtóhoz.

Az udvar azonban most csak rövid ideig kötötte le, mert észrevette, hogy a szomszéd kertben valami új-donság van – úgy nézett ki, mint egy nagyon nagy pocsoló. Hú, ha abba beletapicskolhatna! Ebben a pillanatban megjelent a szomszéd Feri bácsi, Emília pedig felkapaszkodott a kerítésen, hogy üdvözlje őt.

– Csókolom, Feri bácsi! Belemehetek egy kicsit abba a nagy pocsolóba? Van rajtam gumicsizma!

Szügyi Lilla

BÉKÁK ÉS GYEREKEK

Masszi Bálint

A FŐNÖK

A szomszéd bácsi elmosolyodott.

– Az nem pocsolya, Emília, hanem esőkert. Tulajdonképpen egy mélyedés a talajban, ami rövid ideig összegyűjti az esővizet, ami aztán elszivárog onnan.

Emília elgondolkozott.

– Szóval akkor eltűnik, mint a pocsolják?

– Igen, csak kicsit lassabban. Látod, én itt alakítottam ki, a terasz mellett, hogy a tetőről is ide folyjon a víz. Ültettem növényeket is, hamarosan azok is meg fognak nőni, és talán idevonz majd madarakat, pillangókat...

– Békák is lesznek? – lelkesült fel Emília.

– Nem tudom, lehetséges – válaszolta a szomszéd.

Emília egy gyors pillantással szemrevételezte az udvarukat. Ilyen esőkertetjük nekik is lehetne! Ő majd segítene apának megcsinálni, és akkor lehetnének saját békáik...

Odafutott a kerti tárolóhoz, és elkezdte kihordani a szerinte nélkülöz-

hetetlen dolgokat: ásót, apa munkáskeresztyűjét, és – mivel az igazit nem bírta el – a játéktalicuskáját.

– Na, kész! – jelentette ki elégedetten.

– Mi van kész? – csendült fel mögötte édesapja nevetős hangja.

– Minden kész, hogy elkezdhessük az esőkertet! – válaszolta Emília lelkesen.

Anya az ajtóban állt, és a fejét csóválta, de apa mosolyogva nézte a kislányát.

– Hát... talán tényleg nem lenne rossz ötlet. Már én is gondolkoztam rajta... És ha már így előkészítettél mindent... Délután, ha eláll az eső, nekiállunk, rendben? – nézett Emíliára, aki visszamosolygott.

– És mi lesz a játszóházzal? – kérdezett közbe anya, de Emília csak legyintett.

– Az ráér, anya, ez most sokkal fontosabb! Végre saját békáim lesznek!

A Főnök izzad a sajtótájékoztatón. nem csodálom, rohadt meleg van itt a járdán, mögöttünk az építési telekről száll a por, a kihordott párologtatók és árnyékolók pont semmit sem érnek, negyven fok van árnyékban. a Főnök lendületesen beszél, hiába gyöngyözik a homloka: itt mögöttünk, ahol most Önök csak munkagépeket és káoszt látnak, nemsoká felépül Európa egyik, ha nem a legszebb hotelépülete, a modern építészet hírnöke, egy örök nyersbeton obelisk a főváros szívében... a Főnök szeret ilyen nagyokat mondani. mondjuk az obeliszket speciel én találtam ki. a sajtó megnyugszik a projekt grandiózusságában, a finanszírozás átlátható és piaci – papíron legalábbis; a látszatra mindig ügyelni kell. a Főnök szerelmes a nyersbetonba. a bejárásokon megérinti, végigsimítja a falakat, érzem-e az erőt, ami sugárzik belőlük, kérdezi. a választ nem várja meg. a kivitelezők panaszkodnak, hogy a város nem hagyja őket dolgozni: a beton

leveti magáról a csapadékot, nincs hova kivezetni, ekkora épületről nem lehet az utcára, nem bírja a csatorna. a Főnök ingén izzadságfoltok. majd ő megoldja, ki ott az ügyintéző, ha kell, a polgármesterig megy. a kivitelező hebeg-habog, hogy esetleg zöldtető, vagy esőkert, vagy ciszterna vagy valami, ami gyűjti a vizet, azt mind lehet használni, ez teljesen rationális dolog, ezt meg kéne gondolni, le fogják az építkezést állítani – a Főnök erről hallani sem akar. obeliskre nem ültetünk veteményest, mondja. a kivitelező nem érti, de hát mindegy neki. a Főnök ma már a hatodik kávéját issza. azt mondja, az önkormányzatban szarnak a fejére, a pénzére is szarnak, meg kell oldani a vízgyűjtést. városi eső aranyat ér, ezt mondta neki az ügyintéző. a Főnök ideges. olyan erővel csapja le a kávéspoharat a kisasztalra, hogy kirepül belőle a kávéskanál és odacsattan a betonfalhoz. a Főnök meredten bámulja a lecsorgó kávécseppeket, és szalvétával törölgeti

a hóna alját. hogy ő ebből a brutalista csodából, ebből az emberiség diadalából, ebből a győzelmi műemlékből dzsungelt csináljon? hogy majd itt lebegjen a pára, ezekben a gyönyörű, minimalista terekben? hogy a növények benőjék a felületeket, hogy a víz szétfeszítse a struktúrákat? káosz, suttogja maga elé, káosz. a Főnök mindig ilyen dramatikus.

napközben tőlem kérdezet, hogy nedves-e még a fal. talán a kávéra gondol, de azt hetekkel ezelőtt letörölgettük már, nyoma sincs. azt mondja, nehezen lélegzik, párás a levegő – egymáshoz dörzsöli az ujjait, még a bőrön is kicsapódik, mondja.

engem hívtak hajnalban a mentősök, hogy menjek a kórházba, a Főnököt már bevitték. önkívületben találtak rá, miután letépte a hatósági kordonszalagot és az épületben kóválygott. azt üvöltözte, hogy izzadnak a falak.

Kádár Tibor

VÍZCSEPP

Nagy sóhaj kíséretében ültem le az eresz alatt pöffeszkedő padra. Még tavaly barkácsoltam össze két mentett raklapból. Jó ötlet volt a feleségemtől, hogy pasztell harangvirágszínnel ruházzuk fel, mert így üde feltűnt a kertnek.

Szeretek ide kiülni esténként. Jól esik megpihenni egy szorgos, és fárasztó nap után. Innen szinte az egész hátsó udvart belátni. Figyelemmel kísérek, ahogyan a habanero paprikáim lomha együttérzéssel kúsznak erőteljesen az égig érő lugasparadicsom méregzöld hajtásai felé. A buzgó szél bodzavirág illatát hozza a szomszéd felől. Egy elkésett

rozsdafarkú madárpár éles hangon csattog egymással. Olyan, mintha veszekednének. Nehéz elhinni, hogy csak pár kilométerre vagyunk Budapest zsizsegő belvárosától. Behunyom a szemem, és hangosan beleszürcsölök a citromfűvel meg-

bolondított fodormenta teába. Pont olyan, mint mindig.

Egyedül csak a víz monoton csepegése incselkedik lenyugodni vágyó elmémbe.

Potty-potty.

Úgy hallom, a félig megtelt esővízgyűjtő hordó felől jön a zaj.

Potty-potty.

Nem kedvelem a monotonitást. Utálok. Igen, ki merem mondani így ötven év felett, hogy konkrétan iszonyodom tőle. Pedig az élet, a szürke hétköznapiak tömve vannak vele. Minden nap felkelek, megiszom a szokásos kávé, felveszem az unalomig hordott ruháimat. Iparkodok a Metro irányába, és a Parknál ugyanabba a pékségbe veszem meg a reggelimet, mint bármelyik másik nap. Ugyanazok a kollégák sütik el a megszokott vicceiket, és mindig az utolsó pillanatban kapom meg a fizetést. Akkor is felhívom hazafelé menet a feleségemet, ha tudom, hogy mit fog mondani. Vacsora, egy epizód a sorozatból, alvás.

Potty-potty-potty.

Elhiszem, hogy hosszú távon van értelme a mindennapok monoton egyhangúságának. Bízom benne, hogy idővel majd meghozza a jól megérdemelt jutalmat. Egyszer majd korlátlanul élvezhetem a megnyugvással járó elismerést. De türelmetlenségem beleültette a kétely apró csíráját az elmémbe.

Potty-potty.

Feltápáskodom, hogy megnézzem, honnan jöhetnek egyáltalán ezek az őrítő vízcseppek, amikor rémisztő hirtelenséggel hatalmasat dörren az ég. Pillanatokon belül elered az eső.

Csendes mosollyal az arcomon ülök vissza a helyemre. Reménnyel feltöltődve hallgatom a harmonikus kakofóniát. Az esőcseppek hangos táncot járnak, a kert növényeinek levelein, a virágok szirmain, és a kint felejtett kislapáton.

Pitty-potty-putty.

És hamarosan vérét ontja a monotonitásnak a csatornából kizúduló friss nyári eső.

András Adél

GONDOZÁS- MENTES HORTENZIA

Az esőgyűjtő hordónak már csak az aljában lötyög egy kis víz. Feltöltöm a régimódi, alumínium kannát belőle. A hortenziabokrokkal kezdem a locsolást, mert nehéz labdafejűk már a földre feküdt a melegtől.

– Igénytelen; csak nedvesen kell tartani a savanyú földjét, és szép lila marad a virága.

– Anya, szeretnék jelentkezni egyetemre.

– Apáddal egyeztess – igazítja meg a hortenziát, anélkül, hogy rám nézne.

– A kollégiumot fizetem az ösztöndíjból, a többi meg... – nézek esdekelve Apára.

– Egyetemre? Minek? Derogál velünk dolgozni? – ragad meg durván.

– Dehogy, csak érdekel a közgazdaságtan, jó vagyok benne.

– Nem mész sehova – dönt, ahogy mindig.

Nagyot lódít rajtam, lemondóan int, hogy mehetek.

– Majd beszélek vele – súgja Anya, amikor sajgó karomat dörzsölve viszakullogok hozzá.

Másnap, szokás szerint, a kertben találom.

– Na?

– Nem olyan rossz apádnál dolgozni. Csalódottan, hogy nem állt ki mellettem, várom, talán megölel, de ő elfordul, és hátraveti csapzott haját.

– Mi történt, mi ez itt?

– Semmi – igazítja vissza a tincset az arcán levő kék foltra. – Látod, milyen szép a futórózsa? Tavasszal meg kell metszeni, hogy sok virágot hozzon. Fél évig bírom Apa beosztottjaként, majd, miután megismerkedem Pé-

terrel, döntök.

– Elköltözöm és beiratkozom estire.

Anya félve bólint.

– A pünkösdi rózsát nem szabad árnyékba ültetni – tér vissza a kerthez.

– Esetleg velem jöhetnél – vetem fel meggyőződés nélkül.

– Ugyan, hogy mehetnék? Ide lehetne ültetni még egy tövet, mit gondolsz?

Néha felhívom, de hosszú ideig nem látogatom meg. Ő csak egyszer csörög rám. Hív, hát hazamegyek. Megölelem, nem viszonzozza; fájó a közönye. Apa, amint meglát, megfordítja a toloszékét, de megakad az ajtóküszöbben.

– Ööö... – motyogja dühösen.

– Szélütést kapott – igazítja meg a kereket Anya.

– Apa, sajnálom – guggolok le mellé.

– Képzeld, férjhez megyek.

– Ööö...

Kiteker a szobából. Nem néz vissza.

– Örül neki és gratulál – tolmácsolja Anya.

– Jó állásom van, befizetem Apát egy otthonba, ahol gondját viselik. Szép nagy lakást bérelünk, hozzánk költözhetnél – próbálkozom reménykedve.

Legyint.

– Milyen lesz a ruhád? Elkészítem hozzá a csokrodat.

Pünkösdi rózsza, dália és rózsza alkot műremekkel érkezik az esküvőre. Egyedül jön, Apát elvitte a második roham.

– Látod, milyen bő a ruhám? – kacintok rá. – Babát várunk, kislányt. Mosolyog. Napbarnított az arca, rendezett a haja.

– Most már tényleg hozzánk költözhetsz, segíthetnél a picivel – ajánlom magabiztosan.

– De drágám, mi lenne a kerttel?

Kap még öt nyugodt évet a virágai közt. Utána megbízok egy céget a gondozással, látni sem bírom a kertet.

Andris születése után végül úgy döntünk, kiköltözünk a Belvárosból a rákoskerti szülői házba.

Órák óta pepecselek, a gyerekek a nyomomban. Vettem új futórácst, a rózsza ontja a virágait. Nem vált rózsaszínűvé a hortenzia, tápozom, locsolom rendesen.

Dörög. Gyorsan leveszem a hordó tetejét. A kicsik beszaladnak a házba, de én maradok; hagyom, hogy arcomról lemossa könnyeim az eső.

Magdát mindenki egy bolondos öregasszonynak nézte, amikor egy esős májusi délutánon az első lavórt kitette az erzsébetvárosi, harmadik emeleti lakása elé. Úgy helyezte el az edényt a gangon, hogy senkinek se legyen útban, így csak hitetlenkedő fejcsóválásokat kapott, de legalább nem szóltak rá a szomszédai.

Karácsony Orsolya

MAGDA ESŐKERTJE

Amikor viszont a lavórban öszszegyűjtött esővíztől az ő ablakában nőttek a legszebb muskátlik a környéken, mi több, ízletes, lédús paradicsomok termettek nála a cserepekben, a szomszédok is rájöttek, hogy az öreglány tudhat valamit.

Magda persze biztos volt benne, hogy be fog válni a módszer, hisz már gyerekkorában is működött. A csapvíz

is jó persze, de az esővíz, az valami más. Lágyabb, természetesebb. Ivásra nem alkalmas, de öntözésre tökéletes.

Úgy döntött, megpróbálja a ház többi lakóját is meggyőzni róla, hogy próbálják ki ezt a technikát, azonban senki sem vette a fáradságot, hogy akár csak egy ócska lavórt is kihelyezzen a gangra.

Magda csalódott volt, mert úgy gondolta, ugyan nagyvárosban élnek, mégis minden lehetőséget meg kell ragadniuk, hogy a természetet kicsit közelebb hozzák magukhoz. Szomorú volt, amikor azt látta, az emberek annyira rohannak, hogy folyton elfelejtik az apró dolgokat, amik jobbá tehetnék az életüket.

Történt aztán, hogy egy júliusi

délelőttön Magda elesett, és combnyaktöréssel kórházba került. Amíg bent lábadozott, a szomszédok gyakrabban elegyedtek szóba egymással a lépcsőházban, mint amúgy szokásuk volt, és beszélgetésük tárgya természetesen Magda volt. Ő volt a ház legrégebbi lakója, aki mindenkihez tudott egy-két jó szót szólni, ezért mindenki kedvelte. A beszélgetések alkalmával Magda vízgyűjtő módszerét is sokszor emlegették.

- Most bezzeg senki sincs, aki kitegye a lavórokat, ha esik!
- Igen, tényleg kár.
- Talán segíthetnénk neki.
- Hogyan?
- Rakjunk ki mi lavórokat!
- Van egy jobb ötletem. Építsünk neki egy esőkertet!
- Az micsoda?
- Olyan mélyedés a talajban, amiben össze lehet gyűjteni az esővizet.

Az ötlet mindenkinek tetszett, így rövidesen hozzá is láttak, hogy megvalósítsák.

Kiválasztottak egy alkalmas helyet az udvar közepén, kiástak egy 30 cm mély gödröt, az alját komposztal dúsították, majd két zónára osztották. A középső részre Magda kedvenc virágát, mocsári nősziromot ültettek, a külső, száraz zónába cikafarkat, levendulát és némi kasvirágot. Az ereszcatornától kőmedret építettek a mélyedésig, hogy átvezessék a vizet. Még mulcsot is vettek, hogy betakargassák a talajt. Összehangolták a munkát, mindenki akkor dolgozott az esőkerten, amikor akadt némi szabad ideje.

Úgy időzítettek, hogy arra napra készüljenek el, amikor Magda hazajön a kórházból. Este szerencsére már az eső is megérkezett. Magdát nagyon meglepte az ajándék, és nem is tudta, minek örül jobban: hogy kapott egy esőkertet, vagy hogy az emberek az ő kedvéért végre lelassítottak, és egy csipetnyi természetet varázsoltak a betonrengetegbe.

Azt mondta, menjek fel, ott van a hordó, a vízgyűjtős, de ne nyúljak hozzá, csak nézzem meg, hogy lefolyt-e már a csapadék belőle, mert múlt héten eltömődött, itt Pesten mindig esik, és a tető alatt beázott a plafon, a falt most is ott van, kávébarna, olyan, mint a nagymama kávéjának a faltja, az ünnepi terítőn.

Vágnerné Gábor Andrea

A TETŐN

A tetőre csak a lépcsőn lehetett felmenni, zárva volt az ajtaja, de ő odaadta a kulcsot, és én már a zsebemben szorongattam, míg lépdeltam a szagok között, a ház tetejéig. Nem volt ott semmi, csak az új tető, amiről azt mondták, fenntartható, meg modern, de én csak annyit láttam, hogy nedves és eleven, mint egy állat háta, és ha túl sokat nézem, el fog velem repülni, de lehet nem is lefelé, hanem fel.

A esőgyűjtő hordó is ott volt, fém, rozsdás, de nem lyukas. Ráütöttem, tompán kongott, volt benne víz, de nem volt tele. Tanácstalanul álldogáltam. Akkor hallottam meg a hangot.

A másik oldalon állt. Nem szólt, csak zihált, nem hangosan, de azért hallhatóan.

Nem mozdultam, ő sem. Vártunk. Aztán kilépett. A nagymama volt. Ugyanaz a kardigán, amit utoljára viselt, mikor a mentő elvitte. Nedves volt a haja, és nem volt szemhéja.

Azt mondta, jól van, de nem maradhat soká, csak addig, amíg a hordót tartja. És hogy a víz emlékszik rá. A zöld is. Hogy amikor esik, az övé lesz minden, ami a tetőre kerül.

Azt kérdezte, lehoztam-e a csokit, amit ígértem neki a temetés előtt.

Mondtam, nem, elfelejtettem.

Akkor bólintott. A szeme sötétre fekete volt és mély, mint a hordó. Aztán lassan visszalépett a csúszós, nedves árnyékba.

A lábam alatt recsegett az idő.

A hordó kongott még egyszer, de nem én ütöttem meg.

Jancsó Ágnes

TÜZLILIAM

Tavaly cseréltük a házat egy lakásra Pesten, Andris mindig rám szól, hogy nem Pesten, hanem Budán, de nem áll rá a szám, mert nekem még mindig teljesen mindegy, a Duna melyik oldaláról van szó, a főváros az Pest marad, mint lánykoromban, amikor még nem tudtam, hogy öt év-tizeddel később eladom a házunkat, ahol mindig is zajlott az életem, ahol felnőttem, ahol felnőtt Andris, ahol előbb anyám halt meg, most meg te, hogy Andris féltett, hogy mi lesz velem egyedül az Isten háta mögött és ezért költöztetett két utcára magától Pesten, elég messze ahhoz, hogy azért papucsban ne lehessen átmen-

ni egymáshoz, de ha a gyerekekre vigyázni kell, itt legyek a közelben, egy apró kis lakásban, ahol nincs gang, mint a filmekben, de van beszélő lift, van légkondi, meg zöldtető, bármi legyen is az, azt mondta szeretni fogom, kicsit úgy éreztem magam először, mint az özvegy anyja abban a Szabó Magda-regényben, aztán rájöttem, hogy én is egy özvegy anyja lettem, de minden özvegy anyja más, mert én valójában nem akartam ott maradni a házunkban, ahol igazából a ti életek zajlott, az anyámé, az Andrisé, a tiéd, én meg olyan voltam, mint egy műselyem szegfű, amit a temetőbe szoktak vinni arra a sírra,

amit ritkán látogatnak, és én nem akartam már műselyem szegfű lenni, hiába nem kell annak se öntözés, se eső, mégis tarkállik, és ha ott maradtam volna a házunkban, akkor már örökre az maradtam volna, sőt, még rosszabb, egy molyrágta műselyem szegfű lettem volna, ezt persze nem mertem mondani Andrisnak, mert azt hitte volna, hogy boldogtalan voltam, vagy elégedetlen, vagy nem szerettelek titeket eléggé, pedig egyik sem igaz, csak én most már inkább tűzliliom szeretnék lenni, vagy jázmin, vagy legrosszabb esetben róza, de valami élő, úgyhogy inkább csak megkérdeztem tőle, hogy mi az a zöldtető, amire csak hebeggett-habogott, hogy esőmentő, meg a víz természetes elvezetése, meg hőszigetelés, de nem értettem, és akkor nem is igazán érdekelt, még nem hiányzott a kert, a locsolás, a gyomok, a meztelen csigák, csak élvezni akartam, hogy bármelyik nap mehetek színházba, meg sétálhatok

a várban, nem kell felmosnom azt a felesleges 150 négyzetmétert, persze aztán ahogy teltek a hetek, egyre haszontalanabbnak éreztem magam, Andrisék dolgoztak, a gyerekek iskolában, ekkor ismertem meg Gittát, Legyél te is esőmentő, jött oda hozzám egy reggel a lépcsőházban, kezében kosár, abban virágos kesztyű, apró kapa, haja bozontos, mint a csenkesz, nem igazán volt kedvem senkivel beszélgetni, de van az a típus, aki túl kedves ahhoz, hogy nemet mondj neki, úgyhogy végül felvitt a zöldtetőre, ahol van róza és jázmin, sőt Gitta azt mondta, ültethetek tűzliliomot, ő is imádja, azóta sok időt töltök fent vele és a többiekkel, nincs tériszonyom sem, inkább örülök, hogy olyankor picit megint közelebb vagyok hozzád, a közös életünkhöz, és képzeld, jövő hétvégén esőkertet csinálunk, olyan lesz, mint egy dzsungel a házak között, kár, hogy nem láthatod, de ne félj, egyszer majd mindent elmesélek.

Szentpáli Gavallér Zsuzsa

KÉRDŐ- JELEK

Van egy kis problémája, mondja, ahogy leülök mellé kedvenc helyünk. Az eső már felszáradt, hosszú barna hajába belekap az őszi szél, egyik kezével kisimítja az arcából és a szemembe néz. Szempillái mögött két, mély, fekete tó. Egy apára lenne szüksége, folytatja, a gyerekek. Másik keze gömbölyödő hasán nyugszik, mintha a bentlakó diktálná neki a szavakat, amiket már egy jó ideje közösen megbeszéltek. Terhessége csak most tűnik fel igazán, a két számmal nagyobb pulóverek és a bő ruhák mindig is a stílusához tartoztak.

A kávézóban a kérdést, hogy mikor végzek, a számla hátoldalára írta fel nagy kérdőjelekkel. Szálkás betűi kuszán virítottak a sápadt hópapíron, ahogy elem tolta. Válaszoltam. Megragadta a papírpoharat, amire előtte vastag filccel felfestettem a nevét, és leült az ablak melletti asztalhoz. Tükörképe megkettőzte összeráncolt homlokát. Tálcan vittem ki neki a felmelegített szendvicset. Nem volt szokás, de én, neki, mindig. Ahogy legelőször is, amikor két éve friss egyetemistaként, kicsit elveszve a

budapesti utcák labirintusában, zárás előtt két perccel belépett munkahelyem üvegajtaján.

Nézem, ahogy ül a padon, két lába hinta a lépcsők felett. Azt mondja, nem is ismeri jól azt a fiút, igazából csak egy éjszakát töltött vele, inkább dühös rohanás volt, mint vonzalom. Ittak is azon az estén, nem is emlékszik mindenre pontosan. Ami megmaradt, az a keserű íz reggel a szájában és a fociserlegek, amik a srác ágya felett sorakoztak, a trófeák. Elvetetni nem akarja, ő nem olyan lány, itt egy életről van szó. Most elfordul, és együtt nézzük, ahogy egy öreg házaspár mellettünk lassan leballag az íves zöldtető fehér lépcsőin.

Régen sokat találkoztunk itt hétvégenként, később megmutattam neki a város titkos zugait, a legszebb boltíveket, kapukat a kacskaringós utcákban. Késő délutánjait és estéit megosztotta velem, egy idő után az éjszakáit is, délelőttijeiről keveset beszélt. Az egyetemi előadások, a vizsgák és dolgozatok témáját néma hallgatás burkolta, körbekerített, sötét

tét folt. Akárcsak a kollégiumi szobája, sohase voltam ott. Eleinte még kérdezgettem, de keveset beszélt róla. Fogkefeje már otthonosan nyújtózott a fehér műanyagpohárban az albérletemben, amikor megtudtam, hogy angol-francia szakon tanul. Nekem még szakmunkásvizsgám se volt, csak egy nagy halom rajzom egy mappában.

Apa kell a gyerekeknek, mondja megint a padon. Legalábbis papíron, valamit csak be kell írnia. Rám néz megint, és mintha most látna meg először annyi hónap után, veszekedéseinket követően, megállapítja, hogy fogytam vagy talán mégis a vállam lett szélesebb. Aztán arról mesél, hogy neki se volt apja, legalábbis sose ismerte meg, és tessék, kibírta, hát ez a gyerek is ki fogja, de az orvosnál csak kell mondania valamit. Arra gondolok, milyen régen rostokol a fiókban az a lelet, ami szerint sohasem fogom tudni továbbadni a génjeimet, de talán lehetek apa, esetleg nem csak papíron. Megsimogatom a hasát, kezem válaszra várva leír egy kérdőjelet.

Ortelli-Kovács Mária

SZIBÁRÁNY

Csendesek az utcák Virányoson. Kiadós nyári zápor után még gőzölög a kertváros járdáiról az eső, a fák alatt is visszhangzanak még az itt-ott alácsobbanó cseppek.

A sarki csemegeboltból Janó bácsi lép ki, kezében csikos szatyor, egy vekni kenyérrel. A zápor után érkezhetett, mert ruhái szárazok, akárcsak a modora. Látásból ismerik a környéken, de beszélgetésbe csak ritkán elegyedek – hacsak nem a galambokkal. Mindig egyedül jár, vásárlása katonás: egy kenyér, két szál kolbász, illetve olykor egy kis üveg torma, amit kivételes módon érdemesnek talál a kamra díszpolcán tartani. A tömb sarkán egy esőgyűjtő hordó csordultig telt víztükre előtt megtorpan. Elnyúlnak a percek, mert tekintete ugyan a felszínen marad, de a lelke egész a hordó aljáig süllyed.

– Mi van ott? Mit nézel, bácsi? – csattan fel a kedvesen csilingelő kérdés.

Janó megilletődik. Ki és honnan szólítja? Körbenézve meglátja a kis Emmát, ahogy zöld kerítésük mögül, a rácsokba kapaszkodva billeg ide-oda vidáman.

– Nem hallasz, bácsi? – türelmetlenkedik a bájos zaklató.

– De hallak... – mormogja Janó azon tévovázva, hogy kellene kibújni a válaszalól. Azt mégsem mondhatja meg, hogy mit várt viszontlátni abban a végtelenül szomorú és idegen szempárban. Milyen jó lett volna találni valahol a víztükör meg-megcsillanó fodrában egy kis derűt és bátorságot egykori önmagából. Úgy általában sem szerencsés, és most sem találta, amit keresett.

– Te is várod a szibárányt? – kérdezi tovább a helyi derűfelelős.

– Kicsodát?
– A SZIBÁRÁNYT! – csacsogja énekelve.

Janó elgondolkodik... Bizonyára szivárványt akar mondani ez a gyerek. Szibárány... – ismétli magában, ezzel elmosolyodik. Kedves gyermeki botorság, ami éles arcvonásain a komorságot – akár egy jégtáblát – tördeli fel. Visszanéz a tükörképre, kicsit ismerősebb arcot lát. Eszébe jut a hétfői megbeszélés: talán még is érdemes megpróbálni, talán most sikerülhet. Meglehet, nem is kéne ennyit rágódni ezen. Önmaga gyatrácska győzködése közben egy arra járó autó pocsolóába hajt, és tetőtől talpig összecsapja. Csikos szatyorban immár áztatott kenyér: galambvacso-ra. Janóból kitörni készül a harag, de dühtől átrendeződő vonásait Emma hangos kacagása félbeszakítja.
– Ejnye, hát kinevetsz? – kérdezi kisé felháborodva a nevetéstől hangos

lánykát, aki ihletet nyertén már ugrik is páros lábbal a kerítésen belül fel-lelhető egyetlen aprócska tócsába. Janó szíve ellágyul.

– Igazán szép ugrás, de legközelebb vegyél fel csizmát, kisasszony – ha tanácsolhatom.

– Jó! Hozol nekem olyan virágot? Pirosat! – mutat a szomszédos park esőkertjének színpompás liliomaira, az iménti tanács bevésődésének biztos hiányával.

– Tudod, azt nem illik letépni. De legközelebb hozok neked egy még annál is szebbet, jó lesz úgy? – alkudozik.

– Mikor?

– A következő eső után... a következő eső után hozok!

A kis Emmának ez az ígélet felért egy fél szivárvánnyal. Janónak viszont sokkal többet jelentett: ma rátalált a derű, ő pedig talált magában nem is egy ígéletet.

Két hete megállás nélkül esik az eső. Amikor eláll, panasz érkezik a vízművekhez. Egy budapesti lakos kora reggel fura vízszivárgásra lett figyelmes a városligeti Felső-tónál.

Károly húsz éve dolgozik a Fővárosi Vízműveknek. Néha, amikor mintavételezni kell menni, szívesen adják kölcsön a Csatornázási Műveknek is. Károly jobban ismeri a főváros csatorna- és vízhálózatát, mint a saját gyerekeit. A Vízmű így könnyed munkával érte el, hogy Károly szívből utálja az egészszet. Főleg,

miután úgy hoztak létre ciszternákat a város különböző pontjain, hogy őt meg sem kérdezték. Vízügyi üzemeltetési mérnöknek tanult, és lassan lehúzhatja a diplomáját a Dunába.

Károly a városligeti tóhoz kiérve nem tapasztal semmi szokatlant. Igaz, a fülében bömböl a Green Day, így az sem tűnik fel neki, hogy az állatkert felől egy hangot sem hoz a szél. Azt sem veszi észre, hogy a kacsák egyre messzebb totyognak a tótól. Károlyt a dühe hajítja.

Sinka Zsófia

IGAZSÁGOT A FELSZÍN ALATTI VIZEKNEK!

A zene tovább üvölt a fülében. Felhúzza a kesztyűjét, előveszi a mélységi vízmintavevőjét, és oda megy a monitoringkúthoz. Egyetlen családtagja sem képes megjegyezni, hogy mi ez, mire jó. De sebj. Károly jön, Károly megnyitja, Károly mintát vesz. A lábával a dal ritmusát dobolja. Nem szúrja ki, amikor a tó túlsópartján a beton megreped. Először résnyire, mintha üdvözlőné a világot. Aztán egyre jobban tágul, és széduletes sebességgel szántja végig a tó alját. Útja során felkapaszkodik és végigrepeszti a Károlyhoz közeli betonrészt is.

Károly lába alatt, ahogy ellépne a monitoringkúttól, a földdarab furán moccan, és majdnem felborul a saját lendületétől. Kiveszi a fülhallgatót. Szemét a tóra szegezi, mint akit megbabonáztak a szép táncoslányok. A nyugodt vízfelszín tébolyként tör a magasba.

Károly számára leginkább gejzire emlékeztet az ereje, de alig bírja utolérni gondolatait, ahogy ez a víztö-

meg utat tör magának, és megindul a Hősök tere irányába. A víz nem éri be annyival, hogy egy újabb tavat hoz létre, feldöntve Gábrriel arkangyalt, és az Andrássy utat nézi ki magának. Abban a pillanatban fékcsikorgás, dudaszó és szitkozódás tölti meg a hajnali levegőt. Károly nehezen mozdul, inkább hátrál az autó felé.

Délre minden csatornán erről beszélnek. Légifelvételeket közölnek a Városliget és a Deák Ferenc tér közt kialakult kanálisról. Az élő felvételeken egy egész ország követi nyomon, hogyan tűrja szét és kebelezi be a négyes-hatos vonalát, hogyan araszol végig a Kiskörúton, hogyan dühöng a bulinegyedben és nyugszik meg a folyó felé tartva.

Az egyik híradós előkeríti Károlyt is. Kérdésekkel bombázzák, de ő, mint aki csak erre a pillanatra várt, mosolyogva mondja a kamerába.

– Ha bárkit is érdekelt volna, én tudtam!

Szöllősi Tamás

ÖTÖDIK BEJEGYZÉS

Pest sosem volt nekem való. Idegen a nagyváros zaja, a pityókás házikenyer nélküli reggelek. A fenyvesekre, hegyekre, néha még a medvékre is vágyom. Tíz éve költöztünk ide Jánosommal. Építőmérnökként jobb ajánlatot kapott, mint amit odahaza nyújthattak. Céges autó, lakás, jó fizetés. Egyik megrendelés követte a másikat, panaszra nem volt okunk.

Tavaly egy új megbízást kaptak: a budai Vár alatti ciszternát térképezték fel. A második világháborúban használták, aztán feledésbe merült. Uniós pénzből feltárják, látogathatóvá teszik. Kuriózummá alakítják, mint Isztambulban az Elsüllyedt Palotát.

A mélységet szerettem, de a föld alatti munkától mindig irtóztam. Apám bányász volt Parajdon.

Tíz éves voltam, mikor beomlott egy szárny, és a hegy gyomrába betört a víz. A hirtelen áradat elárasztotta az alagutakat. A húgom és öcsém még kicsik voltak, én se értettem sokat, de anyánk arcán láttuk a rémületet. Előttünk nem sírt, de ha nem figyeltünk, zokogott. A mentés lassan haladt, omlásveszély volt, a víz emelkedett. Apám megmenekült, mások nem.

Ezután otthagyta a bányát, idegenvezető lett. Gyakran tartottam vele a túrákra. A falak csillogtak, valami különös nyugalom volt lent. Minden csoportot megállított a bal eset áldozatainak emléktáblájánál – fejbiccentés, függetlenül attól, kik voltak jelen. Olyan a bánya, mint egy katedrális. Azóta is, ha lent jár-

tam, mindig elmosolyodtam, hiszen a turistáknak is elviccelte: „Ez egy föld alatti katedrális, nyalogatható falakkal!”

A várbeli munkák jól haladtak, de a hetek óta tartó esőzések nehezítették. János esténként csak ennyit mondott: „Ingadozik a vízszint.” Ilyenkor csend lett. Én pedig mindig elérzékenyültem – a terhességre fogtam.

Aznap is esett. János reggel óta lent volt. Négykor hívott. A hangja szakadozott volt.

– Ki kell üríteni a főágnál. A víz most törte át az alsó falat. Nem katasztrófa, de... nincs sok idő.

Kérdeztem a többiekről.

– Azt hiszem, Kovács bent maradt. Az új fiú. Visszamegyek megnézni. Aztán letette.

A mentők éjjel hozták fel az első túlélőket. Ázott, falfehér emberek. Egy óra múlva minden leállt. János nem jött.

Két nap múlva jelent meg a hivatalos összesítés. A zárólapon egy táblázat:

„5. bejegyzés – halott. Megjegyzés: azonosításra vár.”

Felnéztem a hivatalnokra. A szemében nem sajnálat volt, csak fáradtság.

– Tudja azonosítani? – kérdezte halálán.

Bólintottam.

– Benkő János.

Ma az önkormányzat küldött egy levelet, amelyben egy meghívó állt: Kegyelettel emlékezünk a balesetben elhunytakra. Ezúton értesítjük, hogy a termeket utánuk nevezzük el, és meghívjuk Önt a névadásra és az emléktábla leleplezésére.

Jánoska pont aznap lesz öt hónapos. Az esemény után visszaköltözöm Székelyföldre.

Medárd tudta, hogy tilosban jár, persze, hogy tudta. De a vágy, hogy ő lássa meg elsőnek, úgy dobta ki az ágyból, ahogyan egy birkózó hajítja el az ellenfelet.

J.V. Conney

MEDÁRD NAPJA

Mezítláb osont végig a szobán, át a folyosón, egészen a padlásig.

Sietnie kellett, és nem csak azért, mert a többiek is hamarosan felkelnek. A rádióban, amit az emberek hallgattak odaát a konyhában, rövid nyári záport mondtak. Néhány perc lesz az egész.

Apa nagyon megszidta volna, ha tudja, hogy megint hallgatózott. Az esőleső manóknak tilos volt érintkezniük az emberekkel, de Medárd képtelen volt ellenállni a kísértésnek. Ráadásul különleges nap volt a mai: a névnapja.

Felkapaszkodott a tetőre vezető létrán, és kinyitotta a csapóajtót. A két rozsdás bádogyödör, amit magával cipelt, összeütődött és hangosan megzörrent a kezében.

Medárd megdermedt. Még levegőt venni is alig mert, csak a fülét hegyezte. Szerencsére úgy tűnt, a ház népe mélyen alszik.

Kimászott a tetőre. A cserepek még forrók voltak a hetek óta tartó hőségtől, bár már nem tűztek olyan elviselhetetlenül, mint napközben.

A szíve nagyot dobbant, ahogy elé tárult az ébredező Budapest:

a Parlament bordó-lilás kupolája, a rozsdavörös és halványsárga háztetők, a Duna.

És persze ők.

Az égen egyre csak gyülekező sötét felhők.

Mindjárt, gondolta izgatottan, mindjárt.

Leült a háztető szélére és óvatosan maga mellé helyezte a vödöröket. Ha nem kapja el időben az esőt, hiába kockáztatott. Felszívják az esőkertek, az esőáteresztő burkolatokon keresztül leszivárog a földbe, belecsurog a ciszternákba.

Hirtelen hűvös szellő suhant végig a bőrén. Behunyta a szemét, és lassan kidugta a nyelvét.

Megborzongott, ahogy az első hideg csepp a nyelve hegyére pottyant. Majd rögtön utána még egy. Aztán még egy.

Egyre többen lettek, mígnem már hangosan kopogtak a bádogvödörökben. Kip-kop, kip-kop, kip-kop.

Már hónapok óta nem ivott, ami nem volt akkora baj, mintha ember lett volna. Az embereknek minden nap szükségük volt tiszta vízre. Medárd kicsit sajnálta őket ezért.

Felmarkolta a zsákmányát, és sietősen megindult a házba, mielőtt még jobban elázna.

– Apa rá fog jönni, hogy te hoztad! – hallotta hirtelen a háta mögül és úgy megijedt, hogy majdnem elejtette a vödöröket.

Luca állt ott, a kishúga. Az esőtől csapzott, csatakos hajával úgy festett, mint egy boszorka.

Medárd ujjai megfeszültek a fogantyún.

– Már elég nagy vagyok – mondta és dacosan felszegte a fejét. – Akkor jövök fel ide, amikor csak akarok.

Aztán hirtelen elbizonytalanodott. – De azért nem mondasz meg... ugye?

Luca huncutul elmosolyodott.

– Nem... ha megengeded, hogy segítek.

Medárd nagyot sóhajtott, majd átnyújtotta Lucának az egyik vödört, és aggódalmasan figyelte, ahogy a húga imbolyogva mászik le a lépcsőn, időnként kiloccsantva a tartalmából egy keveset.

– Óvatosabban! – sziszegte, ám abban a pillanatban megcsúszott a nedves lépcsőn, a víz kiömlött, az egyik vödör pedig hangos csörömpöléssel gurult végig a földön.

Büntetésből negyven napig mosogatniuk kellett. Szerencsére, esővíz volt bőven.

Ki ásott csatornát a felhőszakadásnak,
és utat a mennydörgő viharfelhőnek,
hogy esőt adjon a lakatlan földre, az ember nélküli pusztaságra,
hogy bőven megitassa a pusztát sivatagot, és zöldellő füvet sarjasszon?
Ki az apja az esőnek, és ki nemzette a harmatcseppeket?

Jób, 38, 25-28.

Endrey-Nagy Ágoston

APÁM ZUHOG

Sistereg a gerleszürke zivatar. Egyedül a Vásárcsarnokban van menekvés előle, ahol marhaszegyek vöröslenek, mint a legszebb naplementék, és sügérek üveges szeme bámul a zúzottjég-halmokról, mint az emlékezet kérlelhetetlensége. A hús- és halszagban állok, nézem, ahogy a víz felhabzik és iszkol a járdán, az apró esőkertekbe siet, amik, mint az Őszövetségben a pontok, olívdzöld megálló, szigetek a betontengerben. Egy végtelen, emberi nyelven énekelt dalban a lélegzetnyi szünetek. A füledt, szárnyashangyákat felhőző ragyogásra gondolok, ebbe menekülök, ebbe könnyű, ahogy apám elől,

ha sírt. Ha szemei szárazak voltak, akkor csak én zokogtam – átsírt rajtam apám. Ahogy rajta is átsírt valaki. Meszes földön át az eső. Egy cseppkőbarlang belátható jövője: mi lesz, ha egyszer egymásba híznak az oszlopok? Mi lesz, ha egyszer kitölt minden koponyaűrt a zokogás mellékterméke? Ha egyetlen nehéz, tompa tömbbé válik a fej? Most még felemelhetem. Most még elnézhetek a töltésoldalakig, ahol pipacsok világítanak az esőfüggönyön át. Már nem sír át rajtam apám, nem rezzenek meg lendülő kezektől. A koponyámban nőtt mészkőagarakat is verseknek hívom.

Az Őszövetségben ritkán esik. Az Őszövetség szerint Isten az esők apja, apám zokogása tehát kétségkívül Isten munkája. Amíg várok a csitulásra, felhív, tönkremegy, a vevői olvasták az állítólag róla szóló verseimet. Apám könnyeinek én lennék az oka? Vagy csak amit belezokogtak, végül belőlem ömlik vissza belé? Az ilyen, esőbe tévedő sétáimon jöttem rá, hogy a gyógyulás, mint a víz: minden ebbe fut végül, őszövetségi harag, antik, próteuszi tánc, sosem állandó, örökké változó, zúg, csacsog, hűl és melegszik, párolog és alakot ölt, bűvópatakjaiért felelősséget nem vállalhatok.

A húspult mellett pörgetem a telefonot, sajnálom apám festményeit, kedves tizenkilencedik századi, pesti idillek, nyugalmasan üres magyar tájak, süt rajtuk a nap, ezredfordulós otthonokba kíváncznak, az én szavaim közt semmi helyük.

Észre sem veszem, már az esőben állok, átfolyik rajtam apám, fejem egyre könnyebb, lassan kisüt a nap, párás fényben csillog a kerület, apró esőkertekbe habzik az elcsordogáló víz, a gyógyulás oázisaiba, ezeket hívom versnek már, apám traumái így nem lesznek az én traumáim, egy pofonra lendülő kéz megáll, elernyed, egy pillanatra olyan, mint Ádámé a Sixtus-kápolna mennyezetén, arcomon könny csorog, glitteres arcomra könny csorog, bolyok duzzadnak, szélvédőcsillogás, szivárvány rajzik. Tisztán látom magamban a vágyat, ami csak az enyém, de talán titkon apám is erre vágyott, az ő apja, és mindenki: arra, amire Próteusz, hogy valaki minden formámat magához ölelje, hogy valakinek biztos lehessen, mint a márvány.

Lents Judit

EGY IMMERSIVE NAP

Csodálkozol, hogy kiállításra akarnak menni – de ez más, mondják a gyerekeid kórusban, és már sorolják is: 360 fokos térélmény, fény- és hangeffektek, virtuális valóság, egy csomó extra. Kapkodod a fejed – micsoda? Ízelgeted a szót, immersive. Nem esik jól. Mégis rábólintasz, olyan kitartóan nyúznak. A jövő marketingesei. Most még cukik. Oké, majd felmész velük Budapestre, csak te, mert apa elfoglalt.

Eszedbe jut, amikor először jártál galériában, és a fővárosban is. Busszal mentél a szüleiddel. Akkor az volt az extra, hogy megnőttek az albumokban látott képek, az ismerős, szürke arcokba vér szökött, a szemekben fény csillant, a fakó fűvek felfrissültek, nem hitted el a selymeket, csipkéket és hogy a bársonyok

is csak festve, gondolatban lehevedtél a piknikezők mellé, táncoltál az óriás cédrus alatt, megcsiklandoztad a Kisjézus meztelen talpát.

Busszal utazol a gyerekeiddel is. Elmacskásodott lábakkal szálltok le, és mielőtt tovább tömegközlekedtek, megeszitek a háziszalámis zsemléket. A csomagolásról puttók mosolyognak rátok, karácsonyi maradék, csak ünnepekre veszel ilyen puccos szalvétát. Gyorsan és borsos áron pisiltek, aztán irány a metró. Te a négy gyerek mögött, onnan mondd, merre. Kettesével mennek, mint a kisangyalok, igyekszel tartani a tempót. A hátizsákod elöl, nehogy megint kilopják a pénztárcádat, mint egyszer régen. Éppen csak felnőtt lettél, bátor utazó a rengetegben, aztán hopp, lenyúlták, benne volt a bátyád katonaképe, hirtelen beborult és leszakadt az ég, villámárvíz az aluljáróban, futás, és te, mint egy szegény kiöntött ürge, ázottan, bliccelve bumlitzál el a rákoshegyi rokonokhoz pénzért, hogy hazajuss.

Ez a kiállítás csak téged nem nyugdöz le, a gyerekeidet nagyon is. Csalódsz a nyomatok miatt, utálod a művirágot, nem is érted, hogy jutott eszükbe használni, a mester forog a sirjában. És túl nagyra nőtt

minden. Túl. A VR-szemüvegben megsédülsz – mondják, hogy sikítottál is, talán amikor úgy tűnt, lezuhansz a mélybe. Mindegy, a lényeg, hogy ciki voltál, de végre vége van. Pötyögni kezd az eső, ezért közkívá-
natra plázáztok, hambit esztek, újra sok az effekt, az extra, nem is érted, miért pont ide, émelegsz, igyekszel tartani a tempót, ők mondják merre, a hátizsákod elöl, nehogy megint, fogod a fejed, csak egyszer hazajuss.

Elértek az utolsó járatot, a gyerekek stípi-stopi – persze, hogy te ülj idegen mellé. Nem is idegen, utcabeli fiú. Megkérdezed, mi járatban volt fent, röviden válaszol, egyetem, vizsgaidőszak, csak hazaugrik valamiért. A további beszélgetést elengeded, mert már nyílik is az ölében a laptop. Hátradöntöd az ülésedet, odasandítasz, indul a PPT: Esővízkezelés városi környezetben. Első pont: Vízáteresztő burkolat. Érdekel a téma, tuti beszippantana, ha nem egy ilyen napon lennél túl. Elfáradt a szemed, lehunyod. Ráz a busz, ringat a busz, ringat a víz, lebegsz, lebeg a közle-
ledben a katonafotó, utána nyúlsz, de csak egy művirágot fogsz. Felriadsz. A legkisebb hátraszól: – Hazaértünk.

Bakonyi-Tánczos Vera

VARJÚHÁJ

Megcsináljuk azt az esőkeretet, gondolta a várfalon ülve, miközben nézte, hogyan terpeszkedik a villamos felhőkkel teli ég a város fölött, lesz benne zsálya, sasliiom, varjúháj, ha bekenjük, majd nem fáj, hogy is volt az a régi mondóka, egy elmúljon, kettő legyen, ó hát lettünk ketten, nagyon is, kettő helyett négy teremjen, az is meglett, egy fiú egy lány, ahogy kell, mennyivel könnyebb volt régen, amikor még nem értettem, de nem is kerestem az értelmét, elég volt a ritmus, az élet, lépésről lépésre gázolni természetes esőkertjeinkben, ahol valahogy mindig megtisztult és újrahasznosult a viharok után ma-

radt víz, hiszen nőttünk, okosodtunk, szépek voltunk, gyűszűvirág, vízi menta, gólyahír, anyánkból lett a talaj, apánkból a felső szűrőréteg, nem mostak el minket az esők, nem rakódtak le a mérgező anyagok, ha szerencsések voltunk, de te meg én, mi kevésbé voltunk szerencsések, nagyon kell ügyelni a talaj összetételére, a vízsűrítő réteg összetételére, a mélységre, az ültetett növényekre, a megfelelő méretre, és hogy elég távol legyen a háztól, már tudok mindent erről, mióta csatlakoztál a hülye vízvédő egyesületedhez, másról se beszélsz, már a gyerekek is tudják, mi az a vízáteresztő burkolat, de

tudod Lili már négyévesen kísérleti almásat játszott a mama esőgyűjtő hordójában, a kísérleti alma fennmaradt a víz tetején, a bot is fennmaradt, de a falevél elnehezült és lesüllyedt a kövek és nehezebb gyümölcsök közé, mi már hamarabb szerettük és ismertük a vizet, mint kovácsrita, akivel éjjel-nappal arról beszélgettek, hogy hogyan kellene megmenteni ezt a várost, ezt az országot, ezt a világot, és hogy hogyan építetek majd esőkerteket az udvaraitokba, de hallottam a múltkor, hogy szerinted miattam nem lehet, ő is a párjára panaszkodott, pedig vettem virágmagokat is, levendula, varjúháj, ha megkenjük, majd nem fáj, és kimértem a 10 métert a házunktól, amíg a múltkor csapátépítőn voltatok az egyesülettel, mert értem, hogy fon-

tos, hogy ne árássa el az életünket a szennyvíz, ha nem bírja a rendszer a hirtelen lezúduló csapadékot, képzeld, ezt a mondatot meg is tanultam kívülről, ha hívnak minket esküvőre, ezt akarom majd írni a képeslapra, hogy „még a huszonkét évvel ezelőtt telepített első esőkertben sem kellett cserélni a szűrőrétegeket, mert a felhalmozódó káros vegyületek átalakulnak a növények számára feldolgozható anyagokká, illetve a talaj lassan és szétterítve megköti őket”, ha hazajössz este a konferenciáról elmondom neked is, hogy legyen feldolgozható, hogy ember szét ne válassza, hogy már megvettem a virágmagokat és...

Aztán egyik pillanatról a másikra szakadni kezdett az eső. És nekik még nem volt esőkertjük.

Kozma Ani

A ZÖLD-TETŐ ALATT

A lift sosem jár fel a tetőig. Odáig mindig gyalog kell menni, két emelet vaslépcső a gépészet és a csend közé. Ez a csend nem az ürességé, inkább a valóság elhalásáé. Fent a tetőn más a levegő. Vagy csak a szagok mások: zsálya, nedves föld, szivárgó pára a csövek körül. Az irodaház nyolc szintnyi betondoboz, ez a zöld pedig mintha egy elfelejtett kert lenne, amit valaki elfelejtett elfelejteni.

Minden este itt végződöm. A kilencedik kerület egyik irodaépületében takarítok. Naponta háromszor végigmosom az üvegfolysókat, letörölöm a fénymásolót, kiürítem a narancshéjakat és a papírpoharakat. Nem figyelnek rám. A kávéautomaták mögötti sötét tükörben néha magamra nézek.

A hajam mindig kissé kócos. A szemem alatt hol sötétebb, hol szürkébb az árnyék.

De a tetőn nincs tükör. Ott minden vagy él, vagy nem. A növények nem kérdeznek. A cserjék nem firtatják, mit keresek itt. A sedumok, amiket ide telepítettek, különösen jól bírják a hőséget. Erősen kapaszkodnak a földhöz, mintha tudnák, hogy a város nem nekik való, mégis maradniuk kell.

Az egyik sarokban aranyeső nő. Mintha tudná, hogy kell valami fény is ide. Sárga, törékeny virágok, de sosem törnek le. Mint az emlékek, amikhez nem nyúl már az ember, csak hagyja, hogy lengjenek benne.

Én is így vagyok ezzel. Beültetve egy életbe.

Egy este, amikor először maradtam fent munka után, esett. A ponyvára kopogott az eső, ismerős hang volt, de nem tudtam megmondani, honnan. Mint egy régi zene, amit nem tudsz hová kötni, csak érzed, hogy fáj már valaha. Talán azóta jövök ide.

Anyám azt mondta: „Leszel valaki.” Úgy nézett rám, mintha a valaki egy foglalkozás lenne. Jogász, orvos, tanár. Aztán apám elment. Tizenkét éves voltam. Addig sem beszéltek sokat, de onnantól senki sem beszélt senkivel.

Túlélni kell – mondta anyám.
És én takarítani kezdtem.

Egyetemre is mehettem volna. Nem mintha nem lettem volna okos. De gyors pénz kellett. Meg csend.

A csend néha értékeesebb, mint a diploma.

Az első hetekben csak néztem a tetőt. Aztán leültem. Aztán elkezdtem beszélni, magamban. A szavak nehezen jöttek. Egyszer, amikor esett, és a kavicsrétegre gyűlt a víz, kicsúszott belőlem: „Apám.”

Nem volt folytatása. Csak a víz csöpögése.

Lent, az irodákban mesterséges fényben dolgoznak. Itt fent is mesterséges minden, a talajréteg, az öntözés, a növénytársítás. És mégis: él.

Ahogy én is.

Mégis: valami nő bennem.

A vágy? A megbocsátás? A béke?

Nem tudom.

Csak azt, hogy nem marad bennem örökké úgy, ahogy beültették.

Néha elképzelem, hogy egyszer valaki feljön ide. Nem véletlenül. Leül mellém. Nem kérdez. Csak hallgatja, ahogy a tető lélegzik, ahogy a város hője megszelídül a leveleken. Hogy együtt hallgatjuk azt, amit kimondani nem lehet. Vagy nem kell.

A növények is tudják, mikor jön az ősz.

Én is érzem, ahogy valami bennem lassan színt vált. Nem harsányan. Nem látványosan.

Csak annyira, hogy ha holnap újra feljövök, már meg tudjam mondani: nem vagyok ugyanaz.

És az eső majd elmossa a port. A kavicsok között. Bennem.

Hekl Krisztina

A SZIMULÁNS

Általános iskolában csinált ilyen utoljára, igaz, akkor majdnem krétát is evett. Kék színű volt otthon, egy picike darabot harapott le belőle, borzalmas íze volt, ráadásul megfogta a nyelvét, úgyhogy ki is köpte gyorsan. Maradt a jól bevált módszernél tehát, a hőmérő dörzsölgetésnél, pizsamanadrág szárán csihatolva hamar felforrósodott. Egy matekdolgozatnál véletlenül el is tör-

te, a higany apró, fémszínű cseppjei szétszaladtak, úgyhogy édesanyja vett másikat. A gyógyszerárban már csak digitális hőmérő volt, amit a homlokra kellett tapasztani, onnantól kezdve a homlokán próbálta megemelni a hőt, hajszárító segítségével.

Most felnőttként kellett beteget szimulálnia. A többiek rendre elkaptak minden nyavaját, különböző

influenzavariánsokat, a covidról nem is beszélve, csak ő volt szemtelenül egészséges és ellenálló a kórokozókkal szemben. Késő ősszel, amikor mindenki otthon feküdt, szinte egyedül maradt az irodában, rá maradt az összes feladat. A telet és a tavaszt is végiggürölte. Most nyár volt, június, harmincöt fok. Általános iskolában ilyenkor már rég felírták a táblára, hogy ó, ió, ció, és most felnőttként úgy döntött, ennyi neki is jár. Covidra nem lehetett hivatkozni. Arra gondolt, egy jó kis emésztőrendszeri vírus megteszi, esetleg szalmonella, az ilyenkor gyakori, ráadásul két hétre is otthon maradhat vele. Felhívta a vezetőjét. A főnöke nagy sokára vette csak fel, kérte őt, gyorsan mondja, mi van, fontos értekezleten ül. Gyengécske hangon elrebegette neki, hogy biztosan evett valami rosszat, meg a hasa. A főnök megértően felajánlotta, hogy otthonról is dolgozhat, ő erre azt felelte, hogy sajnos az ügy most komolyabb, a gyomra sincs rendben.

Úgy döntött, betegszabadsága alkalmából elmegy a Palatinusra, esetleg a Gellérthé. Az ég kicsit borús volt, de napsütést jósoltak. Ahogy elindult a négyes-hatos felé, lesza-

kadt az ég. Nem átlagos eső volt, hanem úgy szakadt, mintha zuhany alá állt volna. Ilyen szerencsétlen is csak ő lehet! A megálló beállója alatt egy idős néni kezdett neki vég nélkül magyarázni a város alatti ciszternákról. Úgy döntött, nem hallgatja őt tovább, hanem amikor kicsit alábbhagy az eső, beszalad a közeli plázába, vesz magának új fürdőruhát, hiszen ez az ő napja.

A plázában rengetegen voltak. Elsőként az asszisztensük tűnt fel neki a fodrászüzlet kirakatán keresztül, aki már egy hete el sem tudott mozdulni a számarköhögéses gyereke mellől. Gyorsan elnézett másfelé, és továbbment. A ruhaboltokban és a cipésznél megpillantott pár home office-ban dolgozó üzleti elemzőt. A cég talpnyalója volt az, akibe a következő húsz méteren belefutott. Nocsak, nocsak, nevetett rá a talpnyaló. A patikába sietek, rögtönzött a nő, majd amikor látótávolságon kívül került, gyorsan beszaladt a fehérneműboltba. A bikinis állvány előtt a saját főnöke várta, feleséggestül. Arról folytattak fontos értekezletet, hogy a pöttyös brazil fazonút, vagy a csíkos, egyberésztet válasszák.

Amikor még Budapest utcáit csak beton vagy macskakő borította, élt egy buszsofőr. Igazából több is, de egyről az a hír járta, hogy folyton mosolyog. Fel akart szállni az a sok zsémbes ember a reggeli csúcsban, csak úgy szórták a bennük lévő feszültséget a körülöttük várakozókra, de ahogy az első ajtó nyílt, furcsán barátságos alak kukkantott ki a plexifal jegyáteresztő nyílásán. Sokakról mint nem kívánt esőcseppek peregtek le a kedves üdvözetek. De minden ajtónyílás hozott egy-egy utast, aki a döbbenet után kedvesen visszabiccentett. Így kezdett el ter-

jedni a mosolygó buszsofőr híre és mosolya a fővárosban. Volt, aki az irodában hallott róla a reggeli kávé mellett:

– Képzeld, a 7-es buszon mi történt velem... – ecsetelte száját fölfelé görbítve egy asszisztens.

Vagy ezzel példálózott a pék az alkalmazottjának:

– Mosolyogj már a vevőkre, Mari-ka! Ha a 7-es buszon képes a sofőr rá, akkor mi is meg tudjuk csinálni.

Hogy a pletyka terjedése miatt vagy a közhangulat szürkülése okán, nem tudni, de idővel a derűs buszsofőrt egyre többen tették próbára.

Varga Emese

A MOSOLYGÓ BUSZSOFŐR LEGENDÁJA

Azonban se a beszólogatások, se az egyre gyakoribb közöny, de még az a félig megrágott, fülkébe bedobott szendvics sem tudta búra fordítani a vezető kedvét.

Egyik reggel verőfényes napsütésre keltek a városhatáron belül és kívül lakó emberek. Aki csak a derült égre pillantott, eszébe nem jutott esernyőt tenni. Így történt, hogy a Keleti pályaudvarnál az utazók többsége meglepődve eszmélt az eget sötétbe burkoló felhőkre. A haragos vízcseppek percek alatt tengerré duzzadva árasztották el a betont. Ekkor érkezett meg a 7-es busz a megállóba. A bárka ajtaja szélesre nyitva várta a menekülni vágyókat. A buszsofőr kedvességei annyit értek, mintha égő házat vízipisztollyal próbálna valaki oltani. Ekkor hagyta el a száját pályája során az egyetlen negatív mondat, amit a hangosbe mondóban is kénytelen volt közölni:

– Az utat elöntő csapadék mennyisége miatt nem tudunk tovább haladni, mert félő, hogy betör a víz, és meghibásodik az elektromos berendezés.

A felbolydult utassereg elégedetlenségét szavakban és tettekben is kifejezve szinte kényszerítette a jámbor vezetőt az indulásra. A sofőr megértette az emberek dühét. Nem szívesen engedte volna őket ki a pusztító viharba. Magára vette a teher súlyát, és a gázra lépett. A jármű hamar telni kezdett, majd az útburkolat legmélyebb pontján nem moccant többé. Térdig érő vízben szitkozódtak tovább az utasok:

– A buszsofőr hibája!

Azóta egyesek látni vélték a buszvezetőt, ahogyan mosolyogva virágot ültet a közmunkásokkal. Mások szerint egy könyvtárban dolgozik. Ki tudja! Egy biztos, aki figyelmes, megláthatja a tovább adott mosolyát.

Személye teljesen feledésbe merült volna, ha a 7-es busz útvonalán épített esőkertek tábláján nem lenne olvasható a mosolygó buszsofőr legendája, akit a bárkán utazó egyik utas úgy nevezett el, Noé.

Dráviczki Ákos

ÍGY VAN JÓL

Behunyom a szemem, és az ég felé fordítom az arcom. Hagyom, hogy a hűvös, ritka eső apró cseppjei kószolgassák a bőröm. Nem zavarom a vízcseppek, amióta megértettem, hogy itt a helyük.

Elképzelem, mi lett volna, ha ez a néhány csepp pár méterrel odébb hullik. Ha nem a Rákóczi út busz-megállóját paskolják, hanem egy zöldtetőt mellette, a bérházon, egy kis oázist a város felett. Bizonyára így is lesz, amint a tervezett természet leváltja a tányérantennákat és szelőlőoszlopokat az épületeken.

Elképzelem, hogy az a kis vízbojt, ami csiklandva merészkedik lefelé az arcomon, merre járhatott már a nagy körforgásban. Talán megjárta már Ybl Miklós ciszternáit a vár alatt, hogy aztán a Dunában kalandozzon a Fekete-tengerig.

Onnan felkapta az Isten napja, és százmérföldet sodródott az égi tengeren, hogy egy kiadós zivatarban háborúba induljon egy barna hajú lány frizurája ellen Alicanban.

Újból felillant, és északra vándorolt, elég messze ahhoz, hogy ne kelljen zuhannia, hanem kellemesen szállingózhasson egy jégtábla pere-méig. Eggyé vált a jéggel, és mint egy test, utaztak az áramlatok hátán, amíg újra csepp nem lett belőle, és az ég újra magához szólította, csak hogy majd újra visszaadhassa a föld-nek.

Talán koppant már a cinkotai cserepeken, amiket még nagyapám rakott fel egyedül, hogy aztán a bádogereszen végignyargalva lemász-szon a láncon nagyanyám esőgyűjtő hordójába.

Talán korábban is találkoztunk már, és ismerős neki a kezem, ahogy most letörlöm az arcomról, mert ugyanezek az ujjak mártották a kannát a hordóba, amikor nagy-mama rám parancsolt a vakáció alatt, hogy locsoljam meg a muskátlikat a verandán.

Nagymamánál csak esővízzel volt szabad locsolni, azt mondta, az Isten a patakot teremtette az embernek, az esőt meg a zöldnek. Amikor saját lakásom lett, nekem akart adni két tő muskátlit, hogy legyen ott is valami zöld. Nem fogadtam el, mert a Rákó-czi úti ablakomba nem ver be az eső.

Sok éve nem locsolok már muskátlit, de azóta megértettem, hogy a víznek megvan a maga helye, mint ahogy mindennek a világban.

Sikkantásra nyitom ki a szemem, hideg mar a bokámba. Egy kicsike lány boldogan áll egy felzavart tócsa közepén a buszmegállóban, vidoran néz rám, az anyja korholja, lefröcs-költed a bácsit, kérj szépen bocsá-natot!

Azt mondom, nem baj, és mo-solygok. Úgy látszik, ennek a tócsa-víznek most a nadrágomon a helye.

M. Berta Enikő

2045.

– **Tagadja**, hogy ez év június 10-én elmulasztotta megöntözni a lakóháza előtti virágágyás növényeit, és ezzel összesen kétmillió forint eszmei értékű védett növény, azaz tizenkét tő szegfű, hét bokor levendula és tíz tő napvirág kiszáradását okozta?

– Nem, de...

– Tudta, hogy húsz négyzetméter növényzet naponta átlagosan háromszáz liter oxigént termel, így ön tettével ilyen mértékű légtisztító képességétől fosztotta meg Budapest levegőjét?

– Ezt ennyire konkrétan nem tudtam.

– Előzetes vallomásában enyhítő körülményként tüntette fel az átlagosnál melegebb időjárást, és a hatóságok

szerepét, miszerint a kérdéses időszakban a kánikulát kísérő esőhiány okán betiltás alatt állt a vezetékes víz általi öntözés. Vallomását fenntartja?

– Fent, kérem.

– Az Országos Klimatológiai Intézet jelentése szerint az ön lakóházának körzetében május 7-én tizenöt milliméter meghaladó csapadék hullott.

Emlékszik erre az esőzésre?

– Hogyne, akkor ázott be a pince. Nem győztünk szivattyúzni.

– Mi lett a kiszivattyúzott víz sorsa?

– Mi lett volna? Lefolyt az árokban.

– Az ingatlan rendelkezik ciszternával?

– Ne vicceljen! Hova raknék olyat? A pincébe?

– Esetleg. A virágágyás környéke vízáteresztő burkolattal ellátott terület?

– Kavicsokra gondol? Dehogy! Betonjárda van.

– Az ereszek alatt alkalmaznak esőgyűjtő edényeket?

– Büdös, mohás hordókat? Nem tartok fent szúnyogkeltetőt! Az eső a csatornába folyik.

– Miért nem alakított ki egyet sem az említett esőgyűjtési megoldások közül?

– Nincsen nekem se időm, se pénzem ilyen modern dolgokra.

– A ciszterna ókori találmány.

– Ööö... ez most egy kérdés?

– Megerősíti, hogy április 27-én allergológiai szakrendelésen vett részt a kerületi rendelőintézetben?

– Szénanáthám van. Az asztma mellett.

– Megerősíti, hogy évente több, mint kétszázezer forintot költ felső légúti betegségeinek kezelésére szolgáló gyógyszerkészítményekre? Továbbá, a tavalyi év őszén a Mátrában töltött két hetet orvosa javaslatára, aki friss levegőt írt fel az ön asztmájának enyhítésére, és ennek a kezelésnek a költsége meghaladta a félmillió forintot?

– Már azért is el akarnak ítélni, mert beteg vagyok?

– Amennyiben ön a május 7-i esőzés idején rendelkezett volna ciszternával, vagy esőgyűjtő hordóval, úgy június 10-én megfelelő mennyiségű víz birtokában lett volna a vádban megnevezett növények gondozására. Valamint vízáteresztő burkolat, úgymint kavicsgyep vagy gyeprács telepítése esetén a virágágyás alól a növények elegendő vizet lettek volna képesek felszívni szárazság idején. Elképzelhetőnek tartja mindezt?

– Ha ilyen határozottan mondja, nyilván elképzelhető.

– Továbbiakban ismertetem az ítéletet. A Fővárosi Bíróság az elhullott növények pótlására kötelezi. Ciszterna kialakítását, illetve mohásodás és szúnyogszaporítás elkerülése végett vízzárás tetővel ellátott esőgyűjtő hordók telepítését írja elő, valamint a betonjárdák vízáteresztő burkolatra történő cseréjét szabja ki. Fellebbezésnek helye nincs.

– Na, de...

– De tekintse úgy, hogy a bíróság az esővizet receptre írta fel.

hozzá. De elkésett, az eső eleredt és tönkretette a meglepetést, amit előkészített. Alig látott a sértettség-től és az elfolyó sminkjétől. Liza építésként olyan helyekre juthatott be, ahová nem sokan. Egy átadásra váró épület tetején lévő zöldtetőn akarta megünnepelni Andrással azt, hogy

Györösi Zsófia

LESZ MIT MESELNİ

Szótlanul álltak egymásra meredve az esőben, amely kérlelhetetlenül ömlött rájuk. Mindketten azonnal bőrig áztak. Legalább egy kicsit lehűti a hangulatot. Gondolta András. Liza tudta, hogy pillanatokon belül elkezd lefolyni a sminkje, és úgy fog kinézni, mint egy panda. Villámló szemekkel meredt a férfira, de nem szólt egy szót sem. Mit sem sejtett arról, hogy Andrásnak mi mindenben kellett keresztülmennie, míg elért

három éve együtt vannak. Liza még senkivel sem volt képes ennyi ideig párkapcsolatban maradni. András elfogadta és megértette őt. Minden reggel úgy ébredt mellette, hogy hálás volt, el sem hitte, hogy ilyen szerencsés. Bár ez az érzés abban a bőrig ázott pillanatban kissé megszínezett. Csak ünnepelni szeretett volna vele a tető szélén ülve, lábat lóbálva, pezsgővel öblíteni le a port egy hosszú nyári nap után. Csinosan fel-

öltözött, kihizelegte a tető kulcsát a biztonságiaktól, előkészített mindent. A naplemente egy kicsit megkönynyította Budapest hőségtől vibráló levegőjét, kellemes szellő járt a tető felett, hintáztatta a növényeket. De ő sehol sem volt. Nem sokkal később az erősödő szél már a nyakába fújta azt a ruhát, amit András úgy szeretett rajta. Ezért úgy döntött, nem várja meg odafent azt a barátságatlan acélszürke felhőt, ami egy kiadós esővel fenyegette a várost. András a tető kijáratánál állította meg, épp amikor leszakadt az ég.

A férfi alig bírt aludni egész éjjel. A másnap estére meg a táskája mélyén lapuló dobozra gondolt. Meg Lizára, abban a virágos ruhában, ami olyan szépen simul az alakjára. Liza volt az első nő, akinek furcsasága passzolt az övéhez. András tájépi-tész volt, és sokszor közelebb érezte magát a növényekhez, néha az állatokhoz is, mint a többi emberhez. Az igazat megvallva nehezen olvasott másokban. De Liza valahogy más

volt, úgy érezte, már akkor ismerte őt, mikor először meglátta. Vele szeretne volna tölteni élete hátralévő részét.

Az ebédidőt gyakran egy parkban töltötte. Aznap különösen szüksége volt rá. Magával vitte a dobozkát, és a padon ülve gyakorolta a beszédét. Kezében a gyűrűvel eszegetett, és szórakozottan dobálta a diót a közelben serteptertelő madaraknak. Nem vette észre feje fölött a fán kergetőző mókusokat. A következő pillanatban már csak arra eszmélt, hogy az egyikük épp elrohan a gyűrűvel a mancsában. Baromi nehéz egy ilyen kicsi és furge állatot nyomon követni. Hihetetlen, de András végül visszaszerezte a gyűrűt, és most ott állt az esőben a feldúlt Lizával szemben. Tudta, hogy a lány nem fog hinni neki, de azt is tudta, ő az igazi. Tőle szokatlan hévvel hirtelen magához rántotta Lizát, és attól fogva többé nem engedte el. Az esküvői tortájuk tetején pedig gyűrűt tartó marcipán mókusok trónoltak.

Újlaki-Nagy Júlia

ESŐKERT

Egy óra tizenhét perce érkeztem a lakásba. A bőröndjeim az előtérben, a szerszámok a szobában. Az ernyő lassan szárad, kint zuhog. Jól esik hallani az egyenletes kopogást az ablakon, a szél süvítését. Úgy tűnik, mintha nem lennék egyedül, mintha valaki motozna a másik szobában.

Amiért jöttem, elvégeztem. De nem azt érzem, amire számítottam. Voltaképp mit is gondoltam?

Felállok a földről, körbenézek. Hogy lehet, hogy annyi év óta semmi sem változott? Miért nem rendezte át senki ezt a szobát? Amikor megláttam a hirdetést, tudtam, hogy ezt a lakást kell megvennem. Csodálkoztak is, hogy ilyen gyorsan akadt vevő. Még jobban csodálkoztak volna, ha megtudják, hogy én már laktam itt.

Feléled az a pillanat, amikor először belépünk az ajtón, fiatalok vagyunk és szerelmesek, egy bőröndbe gyúrva gurítjuk az életünk. Aláírjuk a bérleti szerződést, majd amikor kettesben maradunk, leülünk a földre, hogy nehogy összejenjük sáros lábainkkal a bútort, és nevetünk

magunkon. Különös, hogy akkor milyen könnyen neveltünk. Mindenem, a semmin. Nevettük, hogy a piros szék miatt vagyunk itt. Hogy nem az ára, nem a környék, egyedül a piros szék döntötte el, hogy nekünk itt lesz az otthonunk.

Esőkertet kell itt létrehozni, mondd, az ilyen társasházi udvarok ideálisak erre, nálatok már egy évtizede bevett gyakorlat. Beszélgetünk a közös képviselővel, megszólítjuk a lakókat, aztán valamiért mégsem lesz belőle semmi. Ilyen ez az ország, mondd, amikor már egy éve lakunk a lakásban, ilyen a néped. Zuhog az eső, amikor felveted, hogy menjünk el. Veled bárhova, mondom, és elhagyom a nyelvem, a népem, Budapestet, aminek minden szegletét szeretem. Követlek a te országodba, ahol megvalósulnak az esőkertek, és ahová nem vihetjük magunkkal a piros széket. Hogyan is vihetnénk, ha nem a miénk? Mi a miénk amúgy is?

A piros széken ülsz, én pakolok. Mérlegelek, hogy vajon tényleg el kell menni? Engedetlen vagyok, visz-

szafeleselek. A szék felnyög, ahogy felállsz. A szemem kimered, kitömött állatok üvegszeme, nem hiszem el, hogy megütöttél. Az arcom pirosabb, mint a szék.

Amikor ma beléptem az udvarra, egy esőkert várt. Az egyik lakó büszkén mesélte, hogy a főváros első esőkertjét valósították itt meg. Bár az ötlet nem a lakóké, volt itt valamikor egy fiatal pár, külföldi albérlők, ők javasolták. Bólintok. Külföldi voltam már akkor is, amikor még el se mentem? Hol van az én belföldem?

Este felhív a lányom. Még mindig nem érti, hogy minek költöztem ide. Csak így mondja, ide. Neki nem haza, nem vissza. Hogy mondjam el neki, hogy itt kezdődött minden? Hogy itt ért véget minden? Hogy ő az apját nem úgy ismeri, mint én? Hogy valljam be neki, hogy egy piros székot kellett széttörnöm? Hogy lehet megmagyarázni, hogy egy szék miatt költöztem haza?

Éjszaka veled álmodok. Ülök a földön a budapesti lakásomban, kint esik. Talán jég is van. Nem nézek rád, mégis bejössz. A székot keresed. Körbejáród a lakást, mindenhozá benézel. Nem bántasz, nem érsz hozzám, nem beszélünk.

Nem maradsz. Nincs, ahova leülj.

Letörölöm a kardomról a vért.

Tovább kell mennem. Kilesek a híd-pillér mögül, de senkit nem látok közeledni. Veszek egy nagy levegőt és szaladni kezdek, át a túloldalra. Alattam, a Duna helyén egy vékony ér csordogál, a mederben áll a szemét. Egy pillanatra megtorpanok. Gellért püspök lefejezett szobra vészjósló árnyékként mered a város fölé.

Székely-Balogh Szilvia

2,3

Még így fejtetlenül is kitartóan emeli magasba a keresztet. Hirtelen nyílalást érek a bal vállamnál, és tudom, hogy eltaláltak. Eszeveszetten szaladni kezdek, egészen a régi vízesés helyén tátongó mélyedésig. Behúzódom a kövek mögé, és ellenőrizöm a hátamon a tartályt. Szerencsére nem szivárog sehol, a kijelző még mindig 2,3 litert mutat. Ennek ki kell tartania a végéig, különben elvesztem. Hasogat a vállam, mély seb piroslik rajta, de ez szinte nem is érdekel. Hirtelen megszólal a jelzőhang: ki kell tisztítanom a sebet. Egy deci elég lesz.

A jelző 2,2 litert mutat. Olyan közel járok már. Csak fel a lépcsőn, a ciszternához, ami a régi Citadella helyén magasodik. Hányan lehetnek körülötte? Megint élém ugrik egy alak. Majdnem meglepett. Kiverem a kezéből a lándzsát és egy mozdulattal elintézem. Már rutinom van. Sosem gondoltam volna, hogy felszabadító lehet ölni. Aztán megint hallok a jelzőhangot. Nincs mit tenni, innom kell legalább egy pohárnyival. Aztán elindulok fölfelé. A kijelző már csak 1,9 litert mutat. Szűkös lesz. Csorog a hátamon a verejték. Ha valahogy fel foghatnám! Szedem a lépcsőfokokat, versenyt futok az idővel is. Hirtelen elered az eső. Egy pillanatig fel sem fogom, nem volt ilyen már hónapok óta. Az egész Gellért-hegyet egy óriási fekete felhő veszi körbe. Szaladok felfelé, kettisével veszem a fokokat. Már nincs messze. Be fogok jutni abba a rohadt ciszternába, bármennyire is őrzik, és akkor az enyém lesz az összes víz. Az eső ömlik lefelé a lépcsőn. A kiszáradt növényeken

már nem segít, mossza le a hegyoldalt. Próbálok előre jutni, de alig bírok lépni a hömpölygő sárfolyamban. Hirtelen zajt hallok. Felemelem a kardot. Behúzódok egy vastagabb fa mögé. Megint hallok a zajt.

– Apa, szomjas vagyok – lépett be pizsamásan, kócosan a gyerelem.
– Jövök máris – nézek fel zavarodottan a monitorról.

– Adsz inni?

– Még két pohár vizünk van a fejadagból, az egyiket megihatod – felelem gyorsan, aztán csendben figyelem, ahogy a fiam mohón kortyol.

– Megnyered? – kérdezi.

– Már nagyon közel járok hozzá. – Sietve visszatelepszem a gép elé, de elkéstem, valaki megtalált. A képernyőn a GAME OVER felirat villog, ordító betűkkel. Egy percig csak nézem, aztán magamhoz térek. A fiam bámul.

– Tudod, mit? – állok fel lassan – majd holnap megnyerem azt a vizet. Egy egész hordóval. És akkor degeszre isszuk magunkat.

Magyar Dániel

ERŐMŰ

Egész nap el tudta volna nézni

a csöveket. Ezt csinálta már hetek óta, mióta nincs munkája. Úgy megdobogtatták a szívét ezek a reggelek, mint egy erős eszpresszó. Így hívta a felesége a kávé, hogy eszpresszó. Nem mindig mondta így, csak amikor új munkája lett. Akkor kezdte el, hogy amit isznak, nem simán kávé, hanem eszpresszó.

Zuglóban változik a fűtési mód, geotermikus lesz, így írták a kerületi lapban. A közműcég néhány hete helyezte üzembe az új fűtőművet, aminek a csövein, mint kusza aranyló

hajszálaikon csillant meg a reggeli napfény. Pár napja felfigyelt az elburjánzott növényzetre. Elővette a Kis növényhatározót és beazonosította a parlagfüvet. A felesége nem vitte el a könyveket, csak a ruháit pakolta be. A kis garzont is otthagya neki, azt mondta, hogy neki nem kell, az új párjához költözik.

Miután a közműcég telefonos ügyfélszolgálatán bejelentette a parlagfüvet, két napra rá jött egy brigád és lenyírt mindent. Ma viszont mozdulatlanság uralkodott a területen. Az erkélyen állt, mezítláb, a jobb lábfe-

jére rajzolta a korlátlécek árnyékát a felkelő nap. Távcsovén keresztül figyelte az erőművet. Arra gondolt, milyen jó, hogy minden működik, ahogy kell. Ugyan nem lát belőle semmit, de a kanyargó csőkégyekben biztosan rendben áramlik a meleg víz. A felesége meg biztosan boldog, ez jutott eszébe. Sokat gondol erre mostanában, nem a boldogságra, hanem a feleségére.

Szúrást érzett a mellkasában, leült. Nem lett jobb, felállt. Biztos a reflux, gondolta. Ezt mondta a felesége mindig, amikor diszkomfort-érzésre panaszkodott kávézás után. A diszkomfortérzést is a feleségétől tanulta. Nem magát az érzést persze, hanem a szót. Sok mindent tanult a feleségétől, például azt is, hogy mindenkinek megvan a saját sorsa.

Újra a távcsőbe néz, egy rókát lát. Nem hisz a szemének. Itt, Zuglóban? Az állat átoson a csövek alatt, aztán eltűnik a fák között. A felesége nem tűnt el, bármikor felhívhatná. Inkább nem teszi, nem akarja felbolygatni a sorsát, a felesége meg hadd éljen boldogan. Mellkasára teszi a jobb

tenyerét, balban lóg a távcső, kicsit rá kell szorítania, hogy ne ejtse el. Eszébe jut, hogy be kellene jelentenie a rókát a közműnek. Ki tudja milyen kárt okozhat.

Lehet, hogy az ő sorsa az, hogy vigyázzon az erőműre. Ki más vigyázna rá? Állítólag valami távfelügyelet van, meg automatika. Azok nem tudnak mit kezdeni egy rókával. Meg a parlagfűvel sem.

Elkezd cseperegni az eső, visszamegy a szobába, elmúlt a fájdalom, tényleg csak a reflux volt. Vajon ha komolyabb baj lenne, akkor kitől kérne segítséget, a felesége már nem lesz itt, most sincs. Keze ügyében kellene tartania a telefonját, vagy a zsebében. A pizsamáján nincs zseb, akkor a nyakában. Hiszen most már egyedül él és új feladata van az erőművel, ha adódna valami, rögtön tudjon telefonálni. Nem is érti, honnan, de szomorúság tör rá. Hirtelen olyan erős zápor kerekedik, hogy a ciszterna alig bírja nyelni a vizet. A csövek mintha gőzölnének a vigasztalhatatlan esőben.

Palotai Péter

LEENGEDNI A VIZET

A nevem nem fontos. Mondjuk legyen Z. Klinikai szakpszichológus vagyok. Öt éve végzek önkéntes munkát. Hajnal van, Budapest még nem döntötte el, alszik-e vagy már ébren van. A bicikli nyekken, az utánfutó húz, a pokróc nedves, a váltóruha nejlonban. Ma Samu jön, vagy Jóska. Aki nem mond nevet, nálam Samu; ha mond, sem írom le. A Blaha Lujza tér felől húz a szél. Az aluljáróban fázik a beton. A város is összehúzza magát. A falon egy régi graffiti: „Öleld meg a várost!” Samu ott ül, kifakult szatyorral és egy csálé virágcsokorral, mint ha valamit ünnepelne. A szemközi irodaház tetején új zöldtető nőtt. A mohák csöndben dolgoznak: esőt nyelnek, meleget fognak, a ház is újra tanul lélegezni. Cseppek verik az ereszt; megint esik.

– Fürdőbe? – kérdezi.

– Meleg víz, szappan, sampon.

– És utána?

– Meglátjuk, mit enged a város. A Széchenyi előtt sor. A Kacsóh Pongrác útról áthozza a szél a forgalom zúgását. A pénztárnál várunk; Samu a nyakát vakarja.

– Legyen most már sampon is. A múltkor csak szappan volt.

– Lesz sampon.

Átadom a sampont; a törölköző a radiátoron marad. A zuhanynál kint várok. Amint végez, együtt megyünk a termálba. A víz meleg, a város alulról párolog.

– Mint egy akvárium, ahol a halak már nem mozognak – mondja Samu. Nevetek, aztán elcsendesedünk. A gőz ül az ablakon, a tükör csak a szélén tiszta. Samu mezítláb átmegy a szaunába, én az előtérben várok a csomagokkal. A csomag pántja nedves a tenyerem alatt.

Aluljáró, fürdő: lefelé haladunk a városban; tisztul a bőr, tisztul a fej.

A Bakáts térnél a fodrász konyhában vág. Samu a széken ül; a haj hullik, mint az évek, egyenletesen, hangtalanul.

– Egyszer én is fodrász akartam lenni – mondja.

– Miért nem lettél?

– Mert ahhoz emberekhez kell nyúlni. Csütörtök van, ruhaosztás férfiakkal. Megyünk az Eötvös utcára. Felpróbál egy zakót; kicsit nagy, a vállá lecsúszik.

– Olyan vagyok, mint egy képviselő – mondja.

– Elegáns vagy.

– A szagom nem passzol – mondja, és nem viccel.

A Csatornázási Művek irodája az Üllői úton van. Segédmunkást keresnek: csatornatisztításnál az eszközök előkészítésére. Az előtérben fertőtlenítőszag, az ügyintéző néz, de nem lát. Samu kitölti az adatlapot.

– Név? – mond egy nevet. Itt nem írom le; maradjon Samu.

– Végzettség?

– Volt.

– Mikor?

– Mikor még nem kellett bizonyítani.

Kilépünk a fényre. A járdaszélen pocsoya áll; Samu megkerüli. Előhúzza egy töredezett fotót.

– Ez itt én vagyok, a 3-as metró építésén.

Nézem. Egy ember gép mellett, a háttér iszapos.

– Sokan voltunk – mondja. – Minden reggel tudtam, hová indulok.

Este a Blahán megállunk; letámasztom a bringát, Samu lelép az utánfutóból. A város elnyeli magát, csak a fény marad. Leülünk egy padra. Samu a zakó gallérját igazítja, aztán feláll.

– Te mindig ilyeneket csinálsz?

– Néha.

– Nem vagy te valami városi angyal?

– Biciklis segítő vagyok.

– Az is valami.

Zsebéből előveszi a flakont, megszagolja.

– Ezt megtartanám. Jó illata van.

Elindul, aztán visszanéz, mintha még mondana valamit; végül csak bólint. Másnap visszamegyek. Éjjel esett; a pad nedves, a zakó ott van, elázva. A belső zseb sarkánál kilóg egy cetli. „Most már elhiszem, hogy még lehet valami.

Köszönöm.

Samu”

A pad alatt víz áll; lassan elindul a rács felé. Nem siet, megy tovább. Odafent a zöldtető némán dolgozik.